

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

OBNOVA TARDIEUJEVEGA NAČRTA

Francija se zavzema za gospodarsko sodelovanje Male antante, Avstrije in Madžarske, smatrajoč to za edino možno rešitev srednjeevropskega problema

Pariz, 1. julija. Zunanji minister Paul Boncour je te dni v zunanje političnem govoru poslaneke zbornice podrobno govoril o srednjeevropskem vprašanju in o vseh glede prizadevanj za ustvaritev avstro-madžarske unije. Kakor zatrjuje, je hotel pri tej priliki zavrniti pred vsem sum, da je sam ali pa kdo drugi izmed predstavnikov zunanjega ministrstva pospeševal restavracijo Habsburžanov. Kakor poroča »Petit Parisien«, je Paul Boncour prečital dokument, datiran s 17. majem, ki dokazuje nedvoumno, da niso predstavniki zunanjega ministrstva nikdar niti mislili na možnost združitve Avstrije in Madžarske. Paul Boncour je naglasil, da to vprašanje zanj sploh ne obstaja. Po njegovem mnenju je predvsem bistvena pomena, da se zopet vzpostavi red v srednji Evropi, zaradi česar je treba brez obotavljanja prijeti z delom za gospodarsko reorganizacijo podunavskih držav, zlasti se, ker tudi Italija ni nenaklonjena takemu načrtu. Gospodarska reorganizacija srednje Evrope, naj bi se izvršila v okviru podunavskih načrtov Tardieuja s pritegnitvijo Male antante, Avstrije in Madžarske. Pakt štirih je bil sklenjen predvsem zato, da se napravi red, ojači mir in obnovi blagostanje v srednji Evropi z dobrohotno pomočjo Italije.

Pariz, 1. julija. V listu »Democrate«, ki izhaja v Lyonu, je objavil bivši francoski ministrski predsednik in predsednik zunanje-političnega odbora poslaneke zbornice Herriot članek, v katerem se izreka proti avstrijsko-madžarski uniji, čeprav bi bila povsem gospodarskega značaja.

Avstrija za zblizanje z Malo antanto

Dunaj, 1. julija. »Neues Wiener Tagblatt« je objavil izjave nekoga vodilnega francoskega parlamentarca, ki ima baje znaten vpliv na zunanje politične odločitve francoske vlade. Ta politik je označil izjave zunanjega ministra Paula Boncourja na seji zunanje političnega odbora poslaneke zbornice za posebno dalekosežno političnega pomena ter poudarjal, da se avstrijske težkoče ne morejo z uspehom obravnavati ločeno od Male antante, ker se morejo nevarnosti, ki so nastale zaradi nemškega narodnega socializma za Avstrijo pobjati samo tedaj, če se združi v gospodarski obnovi vsa srednja Evropa. Stiki z Italijo so dokazali, da je Mussolini pripravljen pospeševati gospodarsko zblizanje Male antante z Avstrijo in Madžarsko, ne razpravljati pa naj bi se o regionalnih dogovorih. Da se izločijo politični elementi, zahteva že taktična potreba. Po mnenju mednarodnih svetovalcev francoske vlade bi bilo treba predvsem proučiti, če se morejo ustvariti bilateralne gospodarske antante, predvsem jugoslovensko-avstrijska in češkoslovaško-avstrijska. Težkoče so dovolj znane. Kar se tiče Jugoslavije, so agrarne značaja, glede češkoslovaške pa se kažejo na industrijskem področju. Mednarodni francoski krogi smatrajo gospodarsko sodelovanje Avstrije in Madžarske z državami Male antante za najboljšo sredstvo. Mala antanta bi bila pripravljena stopiti glede tega v praktična pogajanja. Francija in Italija se bavit z določitvijo skupne politike v srednji Evropi ter stremita po bilateralnem dogovoru, ki naj bi našel svojo obliko v okviru pakta štirih. Tudi avstrijsko vprašanje bo v francosko-italijanskih pogajanjih proučeno glede na svoj politični in obenem evropski pomen.

Italija se boji za svoj prestiž

Rim, 1. julija. Italijanski tisk je zelo nepovoljno sprejel francosko prizadevanje za gospodarsko sodelovanje med Avstrijo, Madžarsko in Malo antanto v podunavskem bazenu. Mussolinijev organ »Popolo d'Italia« pravi, da bi pomenil tak poizkus povratek k politiki blokov in zvez, ki jo pakt štirih obsoja. List preti, da se bo Italija odločno uprla taki enostranski politiki sporazumov sodelovanja in ravnotežje. Vprašati se je treba, ali se Avstriji in Madžarski izplača, da bi žrtvovali svojo gospodarsko in politično neodvisnost Mali antanti, ki s svojimi političnimi in vojaškimi zvezami robota francoskemu imperializmu. Avstrija in Madžarska morata ostati neodvisni in ne smeta opustiti kontakta s svojimi velikimi sosedoma in prijateljicami Italijo in Nemčijo.

Milan, 1. julija. »Popolo d'Italia« je zavzel glede prizadevanj Male antante za francosko podunavsko politiko in čim tesnejše razmerje z Avstrijo in Madžarsko odločilno stališče. Mussolinijev »silo« pije med drugim, da bi bilo treba najprej ugotoviti upravičenim zahtevam Madžarske in resno zagotoviti neodvisnost in nedotakljivost Avstrije. Nato bi bilo treba šele proučiti, ali se Madžarski in Avstriji izplača, da bi žrtvovali svojo politično in gospodarsko neodvisnost za ojačanje gospodarske neskladne Male antante. Mussolinijev glasilo poudarja izključno politični in vojaški značaj Male antante po načrtih francoskega imperializma, ki odreja vsako gospodarsko korist ter zaključuje: Avstrija in Madžarska lahko prav dobro živita in uspevata

neodvisno pod pogojem, da ne izgubita stikov s svojimi ožjimi sosedami in prijatelji, z Italijo in Nemčijo ter z ostalimi vesilskimi na zapadu, ki tvorijo skupno z Italijo in Nemčijo oporo za blaginjo in bogastvo evropske celine.

Rumunska opozorila v Rimu in Parizu

Bukarešta, 1. julija. Iz Pariza je prišel semkaj državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Radulescu, ki je imel tamkaj po Titulescovem nalogu važne razgovore s francoskim zunanjim ministrom Paul Boncourjem. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, je dal francoski zunanji minister rumunski vladi zagotovilo, da Francija pod nobenim pogojem ne bo dopustila restavracije Habsburžanov ali združitve Avstrije in Madžarske. Državni podtajnik Radulescu je prinesel s seboj poročilo zunanjega ministra Titulescu, ki ga bo najbrže še danes predložil ministrskemu predsedniku.

Po tem poročilu bo bivši ministrski predsednik Herriot v kratkem obiskal Bukarešto. Titulescu poroča razen tega o svojih razgovorih z italijanskim poslanikom v Londonu Grandjem glede obnove prijateljske pogodbe med Italijo in Rumunijo. Ta pogodba je bila pred 6 meseci podaljšana za pol leta in poteče 18. julija. V rumunskih krogih računajo, da pogajanja z Italijo glede na okolnost, da je madžarski ministrski predsednik Gömbös javno zavzel stališče proti Italiji v podunavskem vprašanju in nastopa sedaj kot sodelavec Hitlerja, ne bodo toplot zadela na nobene težave. Za jutri je določen razgovor italijanskega poslanika v Bukarešti z državnim podtajnikom Radulescom. »Adaveruk« piše, da je rumunska vlada v Parizu, Londonu in Rimu opozorila na novo zunanje-politično orijentacijo Madžarske in posebno v Rimu naglašala, da se Italija sedaj lahko prepriča, da se v nobenih okoliščinah ne more zanašati na Madžarsko, če ne gre za izključno madžarske interese.

Boj za stabilizacijo valut

Ultimat držav z zlato valuto s Francijo na čelu zahteva brezpogojno stabilizacijo valut — Anglija se še obotavlja — Odločitev odvisna od Amerike

London, 1. julija. Iz nepregledne množice glasov in vesti o stabilizaciji, ki danes edina zanima vse diplomatske kroge v Londonu, se da razbrati le to, da je vprašanje stabilizacije ostalo nerešeno kljub vsem prizadevanjem. Države zlatega bloka so pod vodstvom Francije trdno sklenile, da za vsako ceno ohranijo zlato veljavno in zahtevajo od Amerike, da nemudoma stabilizira dolar, vse pa kaže, da hoče Amerika kljub kaosu v Londonu izkoristiti priliko, ki se ji je ponudila, in izbrati konjunkturo, ki je nastopila po inflaciji. Prav tako noče Anglija prevzeti nobene obveznosti, pripravljena pa je, da s praktičnimi ukrepi zavaruje evropske zlato standarde. Evropskim državam z zlato valuto to ni zadostovalo. Njihovi zastopniki so zahtevali, da se Anglija obveže glede stabilizacije, ker bi bili sicer prisiljeni zahtevati odgovor svetovne gospodarske konference.

Zastopniki držav z zlato valuto so izročili Macdonaldu ultimativno noto. Macdonald, ki se je večeraj posvetoval z angleškimi strokovnjaki, je pustil nato sestaviti besedilo angleškega kompromisnega predloga, ki se od ultimativne note evropskih držav prav neznatno razlikuje. V ultimatju je rečeno, da je stabilizacija »brezpogojno zaželenja«, v Macdonaldovem predlogu pa, da je le »zaželenja«.

Dosedanji razgovori dokazujejo, da bi bilo zaman pričakovati, da bi Anglija javno prevzela kakšno obveznost za podpiranje zlatih valut, možno pa je, da bi angleška Narodna banka in britanski fond za izravnavanje tečajev pomagala pri podpiranju tistih valut, ki so še zvezane z zlatim standardom, in morebiti intervenirala, če bi grozila devalvacija funta. Če pride do takšnega sporazuma,

bi se sklenil bržkone v obliki gentlemen - agreementa med emisijskimi bankami prizadetih držav, ker ni verjetno, da bi Angleška vlada sama mogla dati takšna jamstva.

Zdi se, da je takšna kombinacija v skladu s Macdonaldovim privatnim mnenjem o tej stvari. Macdonald je namreč naprotil Moleya, naj skuša čimprej doseči od Roosevelta odgovor, kakšno stališče misli zavzeti Amerika. Rooseveltov odgovor na Molejev kablogram še ni znan, vendar mislijo v tujakšnih krogih, da hoče predsednik Roosevelt nadaljevati svojo inflacijsko politiko. Končno stališče Anglije je odvisno od stališča, ki ga bo zavzel Washington.

Pariz, 30. junija. G. Posebnemu poročevalcu lista »L'Intransigeant« je francoski finančni minister Bonnet na vprašanje, ali je res pet »zlatih« držav v vprašanju stabilizacije sporočilo Angliji in Ameriki ultimatum, izjavil, da je samo govoril v imenu teh petih držav. Po daljšem razpravljanju je »ugotovil«, da se francosko naziranje popolnoma strinja s stališčem italijanskega finančnega ministra Junga. Francija, Italija, Belgija, Nizozemska in Švica so sklenile, da hočejo za vsako ceno ohraniti svoje valute na dosedanjih pariteti. V imenu vseh petih držav je Bonnet obvestil konferenco, da stabilizacija valut ni njihova želja, temveč njihova kategorična zahteva in absolutni pogoj za nadaljevanje sodelovanja na konferenci. Na vprašanje, ali bodo te držve konferenco zapustile, če ne bodo dobile zadovoljivega odgovora, je odgovoril Bonnet, da se to ne bo zgodilo tako naglo. Negotovost na valutnem polju je največje zlo in vzrok sedanje gospodarske zmede. Najprej se mora konferenca odločiti, kako naj bi se sodelovali.

Mirovna pogodba z Rusijo

London, 1. julija. »Daily Herald« poroča, da so pogajanja o zaključitvi evropskega mirovnega pakta med Rusijo, Poljsko in Malo antanto zaključena. Pogodba je že sestavljena in bo bržkone podpisana v Londonu ob koncu tedna.

Angleško - ruska pogajanja

Pariz, 1. julija. AA. Pariška izdaja »Daily Maila« objavlja vest, da se je britanski premier Macdonald v načelu sporazumel s sovjetskimi komisarjem za zunanje zadeve Litvinovom, da bo sovjetska vlada pomilostila obojena inženjerja Thorntona in Macdonalda, britanska vlada pa bo potem ukinila prepoved uvoza sovjetskega blaga v Anglijo. Nadalje sta se po trditvi navedenega lista Macdonald in Litvinov sporazumela tudi glede tega, da se bodo pomeže britansko-sovjetski razgovori za sklenitev nove trgovinske pogodbe med obema državama nadaljevali.

London, 1. julija. Po vesteh londonskih listov poteka pogajanja med Rusijo in Anglijo ugodno. Dogovor o ukinjenju prepovedi ruskega izvoza v Anglijo bo podpisan bržkone že pred nedeljo.

Italijanski polet preko Atlantika

Ortebello, 1. julija. Letalska eskadra pod vodstvom ministra za zrakoplovstvo Balba je davi ob 5.40 startala za prvo etapo poleta preko severnega Atlantika proti oceana. Pot vodi ob Tirenem morju do Genove, preko Apeninov v Milan, proti jezuru Coma, Splitu in na koncu ugodnega vremena naravnost v Basel.

Kraljica s kraljeviči na Bledu

Ljubljana, 1. julija. Davi ob 7.15 je prišel v Ljubljano dvorni vlak, ki se je s njim z letovanja na morju peljala na Bled Nj. Vel. kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom in kraljevičema Tomislavom in Andrejem. Na glavnem kolodvoru so visoke goste pozdravili divizijski general Oskavac, pomočnik bana dr. Pirkmajer, železniški direktor Cugmus s šefom vojne delegacije pri železniški direkciji polk. Nedeljkovič, upravnik policije Keršovan ter šef stanice Ludyk.

Po nekaj minutah je vlak odpeljal dalje ter prispel ob 9. v Lesce, kjer so pričakovali visoke goste čezkri načelnik iz Radovljice, šef stanice Žužak in drugi krajevni funkcionarji, razen njih se je pa na kolodvoru in ob cesti zbrala velika množica domačega ljudstva, ki je visoke goste najprej srčno pozdravljala in jim želela dobrodošlico, obenem pa občudovala, kako sijajno so napredovali priljubljeni kraljeviči in kako so jim ob morju zagorela smehljajoča se okrogla lica. S kolodvora se je po kratkem pozdravu kraljice s princi in spremstvom takoj z avtomobili odpeljala v dvorec Suvorov na Bledu, kjer je zavladalo največje veselje.

Ze večeraj ob 14. je z znatno zamudo prispel v Lesce brzovlak tudi vse dvorske osebe.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Minister dr. Kramer o sokolskem zletu

Ljubljanski sokolski zlet je bil sijajna manifestacija našega edinstva in moči

Beograd, 1. julija. AA. Včeraj se je vrnil iz Ljubljane, kjer je prisostvoval velikim sokolskim slavnostim, g. minister dr. Albert Kramer. Minister, ki je tudi poslanec mesta Ljubljane, je izjavil o teh svečanostih naslednje:

Kar smo v Ljubljani doživeli te dni, se redko doživlja v življenju. Ljubljanski sokolski zlet je bila ena izmed največjih nacionalnih manifestacij v naši novejši nacionalni zgodovini. Slovenski kraji od triumfalnega sprejema našega nacionalnega vladarja, ko jih je prvič obiskal, kaj podobnega ne pomnijo. Ne bom govoril o delu in disciplini, ki sta vladali na zletu, in o tehniški popolnosti ter preciznosti vaj, pri katerih je sodelovalo desletje se ne pomneno število naših Sokolov. Prizori na zle-

bezen do oborožene obrambe. Ljubljanski zlet se je vršil za sedemdesetletnico matičnega ljubljanskega sokolskega društva, ki je obenem tudi matično društvo vsega jugoslovanskega sokolstva. To je prvi naš Sokol. Zasluga tega prvega sokolskega društva za naš nacionalni pokret so izredno velike. Ko je ob nepopisnem navdušenju komandant general Marič izročil društvu prekrasno zastavo Nj. Vel. kralja, smo vsi čutili, da je naš narodni vladar s tem izkazal zaslužen priznanje delu in uspehom sokolske enice in s tem vsemu našemu sokolstvu, čigar razvoj — kakor je rečeno v odgovoru na vdanostno brzojavno, poslano mu v njegovo prestolnico — spremljan s tolikšno pozornostjo in simpatijami.

Veličastni sokolski sprevod se vije po Mestnem trgu mimo magistrata, s katerega ga pozdravljajo zastopniki občinskega sveta

tišu se ne bodo mogli pozabiti, predvsem pa je treba omeniti, da so prišli na zlet v Ljubljano čete naše narodne vojske v tolikšnem številu iz vseh krajev naše države, da so predstavljale v veličastni obliki ves naš zedinjeni jugoslovanski narod, in v tem se je na način, ki mora uprav giniti, manifestirala sila našega edinstva. Zaveš tega edinstva je on globoki movens, ki je gnal nepregledne množice, ki so gledale povorko sokolske vojske, do vrhunca navdušenja. Mi Slovenci smo po prirodi hladni, naša natura je taka, da neradi kažemo svoja čustva. Razmere, v katerih danes svet živi, niso lahke. In kolikšna je danes gonja ravno proti jugoslovanski nacionalni ideji in posebno proti sokolstvu, je dovolj znano. Toda ko so po ljubljanskih ulicah v rokah naših Sokolov iz Nisa in Skoplja, Cetinja in Splita, Sušaka in Novoga Sada, Beograda in Mostara, Maribora in Sarajeva zaplapolale jugoslovanske zastave in so pod zvoki nešteti godb zadoneli čvrsti koraki naših kmetijskih mladencev iz Šumadije in Vojvodine, iz Hercegovine in Skoplja, z Dravskega polja in Korduna, je veliko in nepopisno navdušenje prevzelo Ljubljano in vse tiste tisoče, ki so prišli iz vseh drugih krajev naše države na sokolski zlet. In v tem velikem trenutku so izgnile vse skrbi našega vsakdanjega življenja. Prišel je do izraza življenjski instinkt naroda, da je jugoslovanska ideja edina rešila za nas vse. In Ljubezen do kralja in domovine je slavila pravi triumf.

Navzočnost tisočev češkoslovaških Sokolov, sodelovanje Rusov in Poljakov na zletu je dalo priliko za prirčne manifestacije slovanstva je prevečala množico in se nikoli nisem čul peti himne »Hej Slovani« s tolikim ognjem in navdušenjem kakor v četrtek na Kongresnem trgu v Ljubljani.

Po drugi strani so naši bratje, ki so prišli iz inozemstva, videli in je nanje napravil globok vtis napredek naše narodne konsolidacije in moč naše jugoslovanske zvesti. Sokolski zlet je pokazal tudi onim, ki doslej ne bi verovali, kolikšnega pomena je sokolska ideja za notranji razvoj našega naroda. Napredek od beograjskega do ljubljanskega zleta je velikanski. Najbolj pomembno je pa to, da objema sokolsko gibanje vse bolj in bolj široko množico našega kmetijskega naroda, in dobiva s tem nepremagljive moči. Zanimivo je bilo, da so v povorki najbolj vzklkali našim sokolskim kmetijskim četam in da so bile na te lovadišču zaradi občudovanja vredne discipline in eksaktnosti ter prirodne elegancije naših seljakov izvedene vaje seljakov iz niške župe in Hercegovine, iz dalmatinskega Zagorja in zapadnih hrvatskih krajev deležne največjega občudovanja.

Pri javnem nastopu sta nastopili tudi vojska in mornarica. Dali sta jasen dokaz discipline in tehniške izurjenosti, ki sta dali povod, da je narod pokazal svojo lu-

Ljubljanski sokolski prazniki so bodrilo za vsa male in velike, ki smatramo za svojo dolžnost, da po ekornih močeh sodelujemo za konsolidacijo naših nacionalnih razmer.

Odmev sokolskega zleta v časopisju

Beograd, 1. julija. V. Vsa poročila, ki jih prinašajo jugoslovanski listi o ljubljanskih sokolskih svečanostih, soglašajo v tem, da so prekosile vsa pričakovanja in da pomeni ljubljanski sokolski zlet nov triumf sokolske misli med Jugoslovani. Daljša poročila o ljubljanskih svečanostih imajo tudi nam naklonjeni listi v inozemstvu, predvsem češkoslovaški, rumunski in francoski. Veliko zanimanje za ljubljanski sokolski zlet je pokazal tudi poljski tisk.

Papenova misija v Rimu

Rim, 1. julija. Kakor znano, se nemški državni podkancelar Papen mudi v Rimu, vzroki njegovega prihoda pa doslej še niso postali znani. Vsa javnost je opazila, da ga vatičansko glosilo »Osservatore Romano« doslej ni niti z besedico omenilo, pač pa je objavilo celo vrsto vesti o narodno-socialističnih nasiljih proti katoliški duhovščini v Nemčiji. Mednarodni politični krogi menijo, da je Papen odšel v Rim v službeni misiji, da uredi vprašanje nadaljnjih političnih odnosov med Vatikanom in Hitlerjevim režimom. Če mu njegova misija ne bi uspela, bo podal ostavko in se bržkone sploh ne bo več vrnil v Nemčijo.

Berlin, 30. junija. Š. Tukajšnji politični krogi zatrjujejo, da je demisijska državna podkancelarja Papena sklenjena stvar. Utegne ga rešiti le še eventualen uspeh v Rimu.

Hudo neurje v Sremu

Beograd, 30. junija. p. V Sremu je včeraj povzročilo hudo neurje veliko škodo. Nad vso Račo se je utrgal oblak in poplavljal vsa vas. Silen vihar je podiral drevesa in brzojavne drogove. Strela je udarila v občinsko postlopie. V bližini Save je strela ubila dva človeka, ki sta popravljala nasip na bregu.

Borzna poročila.

INOZEMSKE BORZE.
Carli: Pariz 20.38, London 17.56, New York 411, Bruselj 72.5750, Milan 27.36, Madrid 43.50, Amsterdam 207.90, Berlin 122.76, Dunaj 57.50, Praga 15.4150, Varšava 58.06, Bukarešta 3.08.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Obupen položaj rudarskega delavstva

Okrog 2000 rudarskih žen zahteva za svoje može dela, zase in za otroke pa kruha

Trbovlje, 30. junija.

Beda med delavstvom v rudarskih revirih je dosegla višek. Danes ni nobena posebnost več, če gredo številni rudarji na dela lažni, kajti število delavnikov se je v zadnjem mesecu tako skrčilo, da rudarji svojih družin pri najboljši volji ne morejo več preživljati. Zalostnih src in solznih oči gledajo očete in matere svoje deca, kako gineva in hira ter v zgodnji mladosti zapada naštrajneši ljudski boleznijo-jetiki. Toda pomoči ni od nikoder, vse, kar se je dolej za lačne rudarske družine storilo, je le kaplja v morje, z izjemo svoje kuhinje, ki edino uspešno lečita težke rane bede in pomanjkanja med delavsko mladino. Vsi shodi in zborovanja delavstva, vse resolucije in spomenice, v katerih je delavstvo zahtevalo in prosilo za omiljenje bede in izboljšanje težkega položaja, so bile več ali manj brezuspešne, v zadnjem mesecu pa se je socialni položaj delavstva poslabšal do skrajnosti tako, da se delavstva in družin že lotava obup. V mesecu juniju je napravilo delavstvo 11 delavnikov, dočim je praznovalo v nedeljami in prazniki vred 19 dni. Tako so zaslužili rudarji, če odštejemo odbitke, le 200 do 300 Din, kar ne zadostuje niti za samskega delavca, kaj šele za družinskega očeta s številno družino.

V brezupnem položaju so se pričele danes okrog 9. ure zbirati rudarske žene iz vseh rudniških kolonij pred glavno rudniško pisarno na Vodah. V nekaj minutah so napolnile vse prostrane prostor pred ravnateljsko pisarno proti šoli in glavni cesti. Večina rudarskih žen je pripeljala odnosa prinesla seboj svojo deca po zgledu iz Hrastnika, kjer so tamošnje žene pred dobrim tednom na enako miren in dostojen način zahtevale kruha zase, za svojo deca in može. Rudarske žene so izbrale iz svoje švede 4-člane deputacije ter jo poslale h g. ravnatelju inž. Loekotu, kateremu so obrazložile obupen položaj rudarskih družin, katerim preči zaradi neznanega pomanjkanja popolna propast. Ko so rudarske matere in žene g. ravnatelju temeljito obrazložile vse težave, je stopil g. ravnatelj pred množico, ter ji pojasnil, da se bo v kratkem razdelilo med rudarsko delavstvo nekaj tisoč kg moke in zagotovil, da bo na merodajnem mestu priporočal, da se

delavstvu pomaga. Zastopnicam rudarskega ženstva pa je g. ravnatelj predložil težaven položaj našega rudarstva zaradi pomanjkanja naročil.

Pokrajinski načelnik II. skupine g. Piheršek je kratko nagovoril zbrano rudarske žene ter izrazil svoje veselje, da so pokazale tako odlično disciplino in solidarnost z moškimi v težki borbi za življenja. Pozval je ženske, da to disciplinirano solidarnostno borbo nadaljuje rano ob rami, ker se zboljšanje neznanosti razmer mora doseči.

Množice rudarskih žen so se nato pričele pomikati proti Trbovljem. Zbrale so se pred občno, kjer so županu g. Vodušku v posebni deputaciji pojasnile obupen položaj rudarskih družin. Tudi g. župan Vodušek je deputacijo rudarskih žen prijazno sprejel ter pazno poslušal vse tožbe in prošnje obupanih žen. V svojem odgovoru je kratko predložil deputaciji težko finančno stanje trbovlske občine ter predlagal, da bi se edino iz sredstev za vzdrževanje obeh kuhinj lahko nabavilo nekaj živeža rudarskim družinam, na kar pa rudarske žene niso pristale, ker se zavedajo velikega socialnega pomena kuhinj za brezposelnost. Kakor g. rudniški ravnatelj, tako je tudi g. župan dal zagotovilo, da se bo v prihodnjih dneh razdelilo med rudarske družine nekaj tisoč kg bel moke, da pa bo napel vse sile, da se bo rudarskim družinam pomagalo v teh težkih dneh pomanjkanja. Pozval je zbrane žene, da izberejo in določijo iz svoje švede 2 zastopnici, ki odideta jutri z županom k slučajno v Laškem se mudječemu banu g. dr. Marušiču, da mu obrazloži težko stanje in gorje rudarskih družin. Zbrane rudarske žene so takoj izvolile 2 zastopnici.

Rudarske žene so se nato pričele mirno razhajati na svoje domove, uverjene, da njihova akcija ne bo naletela na gluha ušesa in da jo bodo merodajni činitelji smatrali za resen apel obupanih rudarskih družin. Beda v rudarskih revirih je tako težka, da je dolžnost vseh merodajnih činiteljev, da našim rudarskim trpinom in njihovim nedolžnim družinam nemudoma prikošajo z izdatnejšimi podporami na pomoč, kar se tudi rudarji del in to konstruktiven del našega naroda, katerega v dnevi najhujše stiske ne smemo zapustiti.

Ozalj, grad romantike in slave

Mnogo zgodovinskih znamenitosti hrani in romantična je njegova okolica

Ljubljana, 1. julija.

Ze v XII. veku je nastalo pod gradom Ozaljem malo naselje, ki pa se je prav kmalu razvilo v svobodni kraj (libera villa) in bilo pod jurisdikcijo ozaljskih gospodov in kaštelanov. V onih burnih časih pred koncem XIII. in v začetku XIV. veka je ta kraj mnogo pretrpel, zlasti od Teutonov, ki so pogosto brezobzirno ropali in plenili. Zdi se, da so ozaljski vladstvi, knezi Babonci, slabo branili vas pod gradom, pa jim je kralj Karl Robert, ko so se mu uprli, odvzel vse gradove, med katerimi je bil tudi Ozalj, pa jih je dal v upravo banu Miklu Prodavcu. Ozalj je bil tedaj kraljevski grad, vas pod njim pa kraljevsko svobodno naselje.

Ban Mikal je spoznal, da je bil tedanjši položaj Ozalja v obrambi zelo kočljiv, pa je vso vas 1329. prenesel na otok Ključ, ki ga od treh strani oklepa Kolpa. To je bil začetek današnjega Ozalja. Kasneje so mu vladali številni knezi Frankopani, ki so dali prebivalcem mnogo svobodnih, 1544. pa so dobili grad v svojo oblast knezi Zrinjski.

Od železniške postaje do samega gradu ni daleč. Prijetna pot nas vodi ob Kolpi. Pred nami, na skali stoji močoven ozaljski grad, obdan z močnim zidovjem in stolpci. Ogromna skala je zarasla v drevju in grmovju, kar že itak romantično grad še polepša in ustvarja še bolj romantično sliko.

Takoj ob cesti na levi strani je v skali zgrajen obokan prostor, v katerem izvira ledeni »Čurak«. Baje je bil v davnih časih ta studenec spojen z gradom s podzemnim hodnikom, ki pa mu danes ni več vidnih sledov. Studenec nikdar ne usahne, vendar pa je tako slab, da je potrebno precej časa, dokler je čišča polna. Zato mu pravijo tudi »izvir hrvatske potrepeljivosti«.

Po kameniti, dokaj slabi poti pridemo do grajskega lesenega mostu, zgrajenega na dveh zidanih stolpih in malem stolpu posebne oblike, na katerem je nekoč na mostu stala utica. Ta stolpič, zdaj opornik mostu, je najzanimivejši del gradu. V svojem spodnjem delu je zgrajen trkotno, na zgornjem pa štirikotno. V zgornjem delu je mala štirilobna izbička, ki je bila proti vhodnemu stolpu odprta, dočim je na ostalih treh straneh imela le strelne line. Zdal je popolnoma zazidana. Vse je sezidano z obtesanim kamenjem zelo skrbno, pa je zato tudi tako močno in odporno.

Vhodni stolp v grad je štirilobna dvonadstropna zgradba. V njem so vidna grajska vrata, obložena s masivnimi kamnitimi vratnicami. V vsakem nadstropju je spredaj po eno okno, dočim sta v prvem nadstropju tudi dve puškarnici. Prvo nadstropje je iz časov Zrinjskih, dočim je drugo sezidal grof Perlas. Ta stolp se dotika drugega, mnogo starejšega in okroglega, ki je bil menda nekdanji jugovzhodni ogle samega gradu. Tudi glavni, štirilobni stolp, nekoč najmočnejši branik gradu, je zgrajen iz obtesanega kamna menda v XIII. stoletju. V njem je bila nekdanj shramba za dragocenosti.

Najstarejši in do danes ohranjeni del gradu stoji tik nad Kolpo navpično. Imenujejo ga Zrinjski grad. Kako je bil včasih zvešan z ostalimi zgradbami, ni znano, vendar pa najbrž s lesenim hodnikom. Na pomogotkih vhodnih vratih je vklesano NICO(laus) CO(mes) ZR(iniensis) 1556, toda ta vrata niso prvotna, kar se jasno vidi po predelavalnih vrzicah, ki so nepravilno postavljene. V tem delu so bili

najvažnejši grajski prostori. Pravilica trdi, da je z okna prvega nadstropja skočila v Kolpo Katarina Zrinjska, žena bana in grofa Petra Zrinjskega, ker ga je nagovorila k uporu. Resnica pa je, da so v teh prostorih svatovali slavni Zrinjski junaki, med njimi sigetski junak Nikola Zrinjski in kasneje njegov pravnik slavni ban Peter Zrinjski.

Ce gremo od gradu po novi cesti, ki vodi v Metliko, pridemo kmalu do male livade in nato skale, v kateri zija ozka odprtina. To je ozaljska špilja. Podzemna jama je v začetku ozka in nizka, nakar se kmalu razširi v široko in višino. V sredini je velika dvorana s premerom 7 m. Za dvorano se hodnik cepi, pa ena pot pada v strm prepad in postane neprehodna. Tu so našli mnogo predzgodovinskih predmetov, nad tem prostorom pa velike grobne gomile z lončenimi in bronastimi predmeti. Ozaljski grad so Bratje hrvatskega znanja nedavno popolnoma obnovili, pa je danes izredno ugodna izletna točka. Ker je zgodovina tega gradu tesno povezana tudi z zgodovino Bele Krajine, bo naše izletnike gotovo zanimal ogled teh starih zidov.

Poleg samih zgodovinskih znamenitosti pa je v okolici Ozalja tudi nebroj naravnih krasot. Takoj onstran Kolpe je že belokranjska vivodina, z najlepšimi gozdovi vinskih trt. Prepelje nas brod, kdor gre na Vivodino, naj gre tudi na Lovič, nekdanj Zrinjski dvor, ker pravijo, da ne pozna lepšega razgleda, kdor se ni bil tam. Bliznj podzemno jamo Vrlovo po pravici prištevamo med najlepše naše podzemne jame.

Vsako nedeljo vozi tja izletniški vlak. Obiščite te lepe kraje!

Elitni kino Matica
Telefon 2124

HEINRICH GEORGE
v filmu ljubezni, hrepenenja, strasti in osvete

Morje kliče

Premiera danes ob 4., 8. in 10. zvečer
jutri ob 3., 5., 8. in 10. zvečer.
Dopolnilo danes nov Paramountov zvočni tehnik!

Znatno znižane letne cene!

Dolžnikov samogovor.

— Ne preostaja mi drugega, nego obesiti se in prodajati koščke vrvi, na kateri storim smrt. To mi bo morda pomagalo na noge.

Dober nasvet.

Kmet: Moje polje je polno krm. Sam ne vem, kako bi prišel krutom do živega. Meščan: Nič lažjega, tlakuj te polje, pa ne bo več krutin.

Uspehi na naših srednjih šolah

Kljub večjemu številu dijakov so letos uspehi boljši kot lani

Ljubljana, 1. julija.

Vse srednje šole v dravski banovini so že poslale učne uspehe šolskega leta 1932/33. Rezultat na državnih srednjih šolah je zadovoljiv in je uspeh za približno 3% boljši kot lani, čeprav se je število dijakov povečalo. Priobčujemo končne podatke o učnih uspehih na vseh srednjih šolah, številke pomnijo: prva učenec na zavodu, naslednje tri ocene in sicer prva odlično, druga prav dobro, tretja dobro, peta popravljalni izpit, šesta padli, sedma neizprašani, osma izdelali in končno odstotek dijakov, ki so izdelali.

Državne srednje šole

Gimnazija Celje: 765, 92, 243, 238, 132, 57, 3, 573, 75%.

Gimnazija Kranj: 553, 26, 123, 194, 140, 57, 13, 343, 62%.

Gimnazija Kočevje: 309, 72, 25, 1, 211, 68%.

Klas. gimn. Ljubljana: 871, 62, 231, 251, 211, 110, 6, 544, 62.5%.

I. real. gimnazija Ljubljana: 1535, 81, 315, 621, 278, 198, 42, 1017, 66.25%.

II. real. gimnazija Ljubljana: 1078, 68, 271, 455, 201, 78, 5, 794, 73.66%.

Klasična gimnazija Maribor: 709, 109, 220, 138, 154, 64, 24, 467.

Realna gimnazija Maribor: 1215, popr. 270, padlo 150, neizpr. 32, izdelalo 763.

Pruj: 381, 26, 82, 149, 70, 54, —, 257.

Novo mesto: 382, 23, 57, 165, 74, 62, —, 245, 64%.

Murska Sobota: 240, popr. 46, padlo 16, izdelalo 178.

Operna predstava na Jesenicah

Jesenice, 30. junija.

Zadnje dni meseca maja je vprizoril Sokol na Jesenicah Offenbachovo burlesko opero »Orfej v podzemlju« v režiji brata Klavore. Sodeloval je društveni mešani zbor, solisti in močan sokolski simfonični orkester. Vprizoritev je zahtevala mnogo truda pri predpripravih in to od režiserja, pevovodje, dirigenta in scenografa, a tudi od pevcev-igralcev. Skoro dva meseca so vsi sodelujoči obiskovali skušnje in vaje, ki so zlasti v zadnjih tednih trajale pozno v noč.

Arista-Plutona je podajal br. Crnko, ki je pevski zelo dober, a igralski ne more zatajiti samega sebe, izborna pa sta bila Jupiter (Ogrin) in Stryks (Berlot), Merkur (br. Zvan) se odlikuje s sigurnim nastopom in jasno izgovorjavo, takisto se.era Kramaršičeva kot Javno mnenje. Euridiko je pela sestra Petričeva. Diano pa sestra Berta Razinger-Merličeva. Obe igralki odlikuje srebrno čist in lepo doneč glas, slednjo pa še posebej sigurn in samozavesten nastop. Orfeja je igral brat Humer ki je dober pevec in igravec. Juno je bila v zasledbi s. Copove, Venus s. Zvanove, Cupido s. Ferjenove, Minerve Poljanarjeve v dobrih rokah.

Levi del na vprizoritvi sta »me'la dirigent brat Miro Klemenčič in scenograf br. Jože Čebulj. Prvi je muzikalno zelo naobrazen ter s svojo krepko roko vodi orkester od uspeha do uspeha. Orkester broječ okrog 80 dobrih godbenikov, s. ishko z uspehom nastopal tudi v mestnih gledališčih. To pot je briljiral med preholetom iz tretjega v četrto dejanje, kjer je prišel v prvi element. Vihrane ovacije s strani občinstva je v polni meri zaslužil. O našem orkerskem mojstru br. Čebulju smo že večkrat pisali, to pot pa je prekosil samega sebe. Skoraj iz nič in z malimi stroški je postavil scene, ki bi delele čast marsikateremu mestnemu gledališču.

Predstava dela čas sokolskim pev. m. godbenikom in igralcem ki so zaslužili za svoje težko in požrtvovalno delo boljši obisk. V kratkem se bo ponovila, na kar oporjamo že sedaj vse prijate je glase in petja z Jesenic in okolice.

Večer Frana Krapeža

Ljubljana, 1. julija.

Ljubljana je snoči doživela sijajen dokaz obrtniške stanovske zavednosti, njih zgledega tovarstva in resnične solidarnosti. Obrtniško društvo je namreč priredilo časten večer svojemu vedno požrtvovalnemu delavnemu odborniku in dobrotniku Franu Krapežu ob slovesu iz restavracije »Zvezde«. Tudi »Gostilničarska zadruga« je vabila na ta večer. Velika vrtna dvorana restavracije »Zvezda« je bila do zadnjega prostora polna. Zastopnika je poslal tudi štajersko obrtništvo v osebi tajnika mariborskega Okrožnega odbora obrtniških združenj Julčeta Novaka. Počastiti je udeležili tudi predsednik Zveze za tuje osebe Filip Pristov z večimi člani in tajnikom Cirilom Subicem ter drugim osebjem, tajnik »Samopomoči« Remic, častni predsednik Zveze gostilničarskih združenj Fran Kavčič, šef mestnega tržnega urada dr. Rus, zastopnik ljubljanskega meščanstva Viktor Rohrmann, mestno občno so zastopali občinski svetovalci Dachs, Lombar, Urbas in Zajc, predsedoval je pa sam podpredsednik ZTOI in društveni predsednik Josip Rebek. Razen imenovanih in množice zastopnikov vseh obrtniških združenj se je pa gniljivo lepe prireditve udeležilo tudi prav mnogo obrtniških soprog.

Govorniki Kavčič, Rebek, dr. Böhm, Pristov, dr. Mar. dr. Koca, vodja gostilničarske šole Marolt, občinski svetovalci Urbas, Dachs in Zajc, društveni podpredsednik Igič, Milko Krapež in stavbnik Ivan Brclj so naštevili zasluge slavjenca, ki je

Na vseh državnih srednjih šolah je bilo skupno 8038 dijakov. Od teh jih je padlo 872, popravljalni izpit ima 1648, neizprašanih je 126, izdelalo pa jih je 5392 ali 67.08%.

Nedržavne srednje šole

Skofja Loka gimnazija: 329, 59, 164, 63, 33, 10, —, 286, 86.93%.

Ljubljana uršulinke: 149, 21, 43, 53, 25, 6, 1, 117, 78.5%.

Ljubljana dekliški licej: 609, 59, 192, 237, 52, 65, 4, 488, 80.1%.

Skupno je nedržavne srednje šole obiskovalo 1087 dijakov. Padlo jih je 81, popravljalni izpit ima 110, neizprašanih je 5, izdelalo jih je 891 ali 82%.

Učiteljska

Ljubljana: 426, 42, 249, 81, 41, 8, 5, 361.

Maribor: 421, 19, 187, 128, 63, 21, 3, 334.

Skupno je obiskovalo državna učiteljska 847 dijakov in dijakinj. padlo je 29, popravljalni izpit 104, neizprašanih 8, izdelalo 695 ali 82.5%.

Nedržavna učiteljska

Ljubljana uršulinke: 48, 2, 42, 2, 2, —, 46, 96%.

Skofja Loka uršulinke: 38, 7, 27, 4, —, —, 38, 100%.

Maribor šol. sestre: 110, padle 2, popr. 6, izdelalo 102.

Nedržavna učiteljska je obiskovalo skupno 196 dijakov, padli sta samo 2, popravljalni izpit jih ima 8, izdelalo pa je 186 dijakov ali 95%.

z največjo požrtvovalnostjo ustvaril take lokale in tako lep vrt, da si je s tem pridobil zasluze ne samo za mesto Ljubljano in Slovenijo, temveč za ugled vse države. Vsi so podčrtavali njegov izredno razvit estetski čut in dober okus, visoko strokovno izobrazbo in inicijativnost, zlasti pa njegov brezemljni idealizem, pravilno mehko njegovo zlato srce in vedno vsakemu odprte roke. Prvi je bil Fran Krapež, ki je na svojo prekrasno »Narodno kavarno« dal napisati prvi samoslovenski napis v Ljubljani. Pred desetimi leti ob I. vsesokolskem zletu v Ljubljani je pa Fran Krapež prevzel borme ostanke propale nemške kazinske močenoosti — a sedaj ob veličastnem sokolskem zletu, mora jemati slovo od prekrasnega vrta in restavracije. Seveda so pa govorniki tudi opisali njegovo nepremakljivo in vedno vzorno neomahljivo slovensko napredno zavednost in požrtvovalnost, saj je je Krapež prebogato podpiral vsa napredna, politična, kulturna in humanitarna društva, a revnemu dijaštvu, zlasti pa akademikom je bil vedno najboljši oče. Kriza je strla tudi tega podjetnega moža, ki zaradi svojih 80 uslužbencev in njih družin ni sketil obrata in ni bilo treba tej množici gladoviti brez dela na cesti. Iz vseh govorov je zvenelo iskreno sočutje do moža, osivelega pri delu in izkazovanju dobrot, ko ob 70letnici Ljubljanskega Sokola kot najstiejši Sokol pričakuje tudi svojo 70letnico. Iz vseh govorov je odmevala tudi trdna odločnost vsega obrtništva in vse ljubljanske javnosti, da tega moža zapustiti ne smemo in ga moramo bolj podpirati v njegovi kavnari »Zvezda«, kamor se je sedaj zatekel.

Kakor pri slavnostnem odkrivanju spomenika so se vsi udeleženci grenkosladkega slavlja razvrstili v dolg spredov in z veliko trobojko odpejali vsej javnosti drugega in vsega solznega »ata Živil« z velikanskim šopkom v rokah iz dvorane ter ga med vzklikanjem in ovacijami množice na prenapolnjenem vrtu in sviranjem godbe peljali po vsem vrtu. Kakor mož se je slavilec s krepko besedo zahvalil za počastitev in ponosno vzkliznil, da do zadnjega diha ostane tak, kakor je bil, in da nikdar ne izpusti iz rok svojega večnega spremljevalca — dela za svojega bližnjega in domovino.

Žeparji na delu

Ljubljana, 1. julija.

Polletja je imela prav. Že pred zletom je opozorila občinstvo, da je za zletne dni pričakovati obiska tujih dogospodstev in vionilcev, ki upajo, da bodo imeli v sneži stajajo priložnost za izvrševanje svoje tatinske obrti. Ljudje so bili opozorjeni, naj zaklepejo stanovanja in pazijo na svojo lastnino. Opozorilo je kotliček toliko zaleglo, vendar ne v polni meri, kajti specialisti v žepnih tatvinah so navzile temo odnesli dober plen. Dočim polletja do danes še ni prišla nikaže ovadne viona v stanovanje, je bilo prijavljenih mnogo žepnih tatvin. Žepni tatovi so zlasti temeljito opravljali svoj posel med povorko, ko je bila na ulicah največja gneča. Pomešali so se med gledalce in izkoristili njihovo navdušenje, pa tudi brezskrbnost. Marsikdo je bil neprijetno presenečen, ko je segel v žep, ura in verižica pa sta izginili. Na delu so morali biti izredno prebrisani dolgoorostneži. Nekaterim so s škardami prelesali telovnik in na ta način izmaknili oro in verižico.

Prav spretno in predrmo so postopali pri klenkah. Iz zaprtih torbic so izginile denarnice in drugi predmeti, ne da bi lastnika opazila kaj. Seveda je polletja edaj skoro brez moči, ker so s Sokoli izginili tudi tati tatovi. Meno prijav je bilo tudi preklešanih. Dosti je bilo takih, ki so svoje reči založili in ker jih niso takoj našli, so seveda menili, da so postali žrtve žeparjev. Pomeje so manjka joče predmete našli in so prijavo na policiji preklicali.

Energičen sinko.

— Mama, daj mi dva dinarja za čokolado.

— Nimam jih.

— Imam jih.

— Ne sitnari, sicer ti navijem ušesa.

— Jih ne daš? Dobro, takoj grem k hišniku, tam imajo žurkatinsko.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sobota, 1. julija, katoličani: Teobald, Bogoslav, pravoslavni 18. junija.

Jutri: Nedelja, 2. julija, katoličani: Obisk M. D. Dragon, pravoslavni 19. junija.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Morje kliče.
Kino Ideal: Jeza v smrt.
Kino šiška: Kontesa pleše.
Prekmursko gostivanje ob 20.30 na Taboru.

Propagandni lahkotletski miting ASK Primorja ob 16. na igrišču Primorja. Sokolska razstava na velesejmu paviljon N odprta od 9—18.

Prireditve v nedeljo.

Kino Matica: Morje kliče.
Kino Ideal: Jeza v smrt.
Kino šiška: Kontesa pleše.
Sreska skupščina JRKD ob 19.30 v baletonski dvorani Kazine.
Zveza strojnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana, občni zbor v prostorih sekcije v palači Delavske zbornice ob 9.30.

ASK Primorje propagandni lahkotletski miting ob 16. na igrišču Primorja.
Dirkališčne kolesarske dirke Hermesa ob 15. na dirkališču Hermesa v Šiški.
Jugoslovanski Lutkarski Savez izredni občni zbor ob 10.

Sokolska razstava na velesejmu paviljon N odprta od 9—18.

Dežurne lekarna.
Danes in jutri: Ramor, Miklošičeva cesta 20. in Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izped sita in rešeta

Očetov naših stare so postavle veljale prav za vse v enaki meri, kdor živel je pošteno v trdni veri in bil je mož beseda misli prava. Zdal menda vsem so se zmešale glave: kaj rado in pogosto se primeri, da pamet se postavi izneveri in da poštenost mučijo skušnjave.

Iz dneva v dan živimo v dobi novi — oko postavle rado se zatane, če ni ti prav, pa sam pravico lovi.

Ker nismo, žal, na svetu bogovi, pravičnost plava v strahu v kot se stisne, quod licet Sovi, de, non licet bovi.

Dve tekmi za srednjeevropski pokal

Sparta in Juventus pojdeva v drugo kolo. Praga, 29. junija. V današnji tekmi za srednjeevropski pokal je Sparta zmagaala nad budimpeštansko Hungario 2 : 1 (2 : 1). Zmaga Sparte, ki jo je dosegla po ostrem, toda fair boju, je bila zaslužena. Gole za njo sta zabila Sedlaček in Kloc. Sodbi je italijanski sodnik Mattea. Na tekmi je bilo 30.000 gledalcev. Hungaria je zaradi tega poraza izločena iz nadaljnega tekmovalja za srednjeevropski pokal.

Turin, 29. junija. Po precejšnji premoči je današnja tekma za srednjeevropski pokal odločila Juventus proti budimpeštanskemu Ujestu s 6 : 2 (3 : 1) v svojo korist. Juventus pojdev v drugo kolo in bo igrala bodisi s praško Slavijo ali pa dunajsko Austrijo. Njena današnja zmaga je popolnoma zaslužena. Italijani so pokazali boljše in hitrejšo igro v napadu in so bili Madžari le semintja enakovredni nasprotniki. Značilno je, da je Juventus skoraj vso drugo polovico igrala z 10 igrački, ker je bil srednji krilec Monti težje bleisran. Tekmo je sodil praški sodnik Zenisek.

Drzen napad sredi mesta

Ljubljana, 1. julija.

Točno opoldne, ko je v zvonikih odbilo dvanajst, je doživelo križišče pred kavarno Evropo nemalo senzacijo, ki je prav značilna za današnje dobo. Neki neznanec si je kar na lepem hotel prisvojiti denarno torbico Ljudske posojilnice z okroglo 8000 Din, so ga pa prijeli, še predno je mogel svoj plen spraviti na varno.

Za bedne brezposelne rudarje in delavce

Kaj je treba storiti, da pridemo iz gospodarskega mrtvila in vedno hujše bede

Ljubljana, 1. julija.

Cepprav pri nas ne govorimo baš mnogo o bedi in brezposelnosti, kot da ni tako hudo, je beda v rudarskih revirjih in tudi drugje takšna, da jo je težko prezreti; z molkom pa tudi ni pomagano nikomur. Pred dejstvi ne zapiramo oči in če se res zavedamo zla, bojmo se posledic in iščimo poti in sredstev, da ne bodo nešteti ljudje prepuščeni — ki so vendar toliko koristili z ustvarjanjem materialnih dobrin — žalostnemu propadanju.

Da ne bo ostalo zgolj pri besedah, je te dni Strokovna komisija pokrenila nabiralno akcijo med zaposlenimi delavci, ki kupujejo listke (po dinarju) v prid brezposelnim rudarjem in njihovim stradalajočim družinam. Razposlala je tudi tiskani apel na vsa odločujoča mesta, v katerem predlaga konkretno, kaj bi bilo nujno ukreniti, da bi se omilila beda in brezposelnost. Med drugim je v apelu sledeče:

Postalo je nujno, da država in javne korporacije z izrednimi ukrepi poživijo naše gospodarstvo ter omilijo socialno bedo. Glede na to morajo samoupravne edinice in država opustiti politiko stalnega reduciranja svojih proračunov. Varčevanje na račun reduciranja prejemkov nameščencev in delavstva ima enak učinek, kot brezglava inflacija; na ta način je izpodrežana v gospodarstvu važna korenina ter se zato ustavlja tok gospodarskega življenja se bolj. Izredne razmere pa zahtevajo, da prenašamo vsi izredne žrtve, zato bi ne smeli nalagati najhujših bremen na najšibkejša ramena.

Kot drugje, bi bilo tudi pri nas mogoče večje notranje posojilo za javna dela, ki bi se pa naj zbralo iz neizrabljenih zalog živil, žita, propadajočih zalog premoga, gradbenega materiala in izdelkov tovarn in obratov, ki so se morali ustavit. Z velikopoteznimi javnimi deli je treba zopet spraviti v obrat industrijo. Zadnji čas je, da se gospodarska politika v tem pogledu spremeni. Naša premožljiva industrija — zasebna in državna — je na tleh, zato strda stotine rudarskih družin v revirjih, kjer je zdaj mnogim težje kot med vojno. Tedaj smo preživljali krizo pomanjkanja materialnih dobrin, zdaj pa krizo izobilja. Da je tako, mislijo strokovne organizacije, je pripisovati samo javnim korporacijam, ki ne skrbijo dovolj za boljše kroženje materialnih dobrin. Če dolgujejo državni rudniki rudarjem na mezdah več mesecev — na koga se naj obrne tedaj rudar za po-

moč? Bratovska skladnica ne more izpolnjevati svojih socialnih nalog, ker je morala posoditi državi milijonsko vsoto rudarskega denarja.

Desorganizacija denarnega trga pa tudi povzroča, da se zapirajo tudi one tovarne, ki bi lahko našle odjemalcev za svoje izdelke. Tovarnam ki še obratujejo, grozi, da se bodo morale zapreti.

Sredi delovne sezone smo, a sezonska zaposlitve se skoraj ne pozna, zato so tudi vse socialne ustanove z javno borzo dela in Bratsko skladnico izčrpane še tista pičila sredstva, ki so jih imele; kar še dajejo, je le kapljica v morje. Zaradi hude bede se nudijo delavci v delo za kakršnokoli mezdo. Delajo pod vsakimi pogoji, tudi brez zaščite dela, tu in tam so pa tudi prisiljeni delati do 15 ur na dan, da se lahko preživljajo, a s prekomernim delovnim časom se še stopnjuje brezposelnost. Inspekcija dela je brez moči.

Obsojati je treba, da se tajita brezposelnost in beda pri nas, ker se s tem še slabšajo razmere, ker ni potrebnih ukrepov. Ker presojuje tako naše socialne razmere, odnosno zapirajo oči pred dejstvi, nalete še tisti redki ukrepi za omiljenje bede na odpor. Naš banovinski svet je sklenil, da bodo zbrali velik fond za banovinska javna dela. Fond se zdaj ni odobren od nadzorne oblasti.

V zavesti, da je treba takoj radikalnih ukrepov, delavske organizacije naslavljajo na vse in vsakogar, ki so poklicani, da pomagajo izvesti te ukrepe:

Reduciranje proračunov (samoupravnih in državnih) se mora opustiti.

Država naj razpiše veliko notranje posojilo za javna dela; sredstva se naj zbirajo iz zalog propadajočega žita, premoga in izdelkov tovarn, ki stoje in ki bi jih lahko zopet odprli po poživljenju gospodarskega življenja z javnimi deli.

Odobre se naj večji državni krediti za javna dela, in krediti, ki so jih občine in samouprave že določile.

Takoj je treba izplačati zaostanke, ki jih dolguje država rudarjem, in vrniti aenar socialnim zavodom.

Vpostaviti je treba takoj redno funkcioniranje denarne organizacije, in sicer z državno intervencijo.

Delavska zaščita se mora dvigniti tako, da bo preprečeno nepotrebno ustavljanje obratov, prekoračenje delovnega časa in zniževanje delavskih mezd, ne glede na eksistenčni minimum delavcev.

To so naši zagoreli, vrli morparji, sami krepki fantje, ki so s tolikim uspehom dvakrat nastopili na letu v Ljubljani.

Za naš oddih domača letovišča

Beseda o jeziku in slogu tujkoprometne propagande pri nas

Ljubljana, 1. julija.

Jezik, ki se ga poslužuje naša trgovska reklama, je poglavlje za sebe. Ortografija in sintaksa so slabo znani pojmi, a interpunkcija avtorji mnogih reklam uporabljajo 'e kot nekaj dokaz, da jim ločila niso neznana.

Pri navadnih trgovskih reklamah se marsikaj odpusti in odbije na račun nezadostne izobrazbe. Površnost stila in okornost jezika pri tujko promotivni propagandi je pa neodpuščljiva. Pri današnji stopnji razvoja naše tajske prometne industrije bi bilo morda preveč zahtevati, zanimivo in učinkovito vsebino propagande, ker je tajske promotivna propaganda izolirana od tujklnih strokovnjakov. Toda splošno je znano, da so avtorji mnogih tajske promotivnih propagandističnih elaboratov akademsko izobraženi. Torej n nikakor preveč, če se od njih zahteva manj pravosti in ignoriranja pravopisnih pravil.

Večkrat se javno zgražamo nad tem, kakšno slovenščino uporabljajo v svojih reklamah firme iz Beograda in Zagreba, češ, da je to žalitev in smetenje našega jezika. Ako reklame posameznih firm, s stališča pravilnosti in čistote jezika, zahtevajo od nas javno kritiko, je kritika še bolj potrebna raznim tuskim promotivnim edicijam, ki ne zastopajo samo pojedincev, temveč našo celotno tajske promotivno delavnost predstavljajo v luči, ki ne da dvomiti o tem, da smo bodisi precej zaostali ali pa nedorasli nalogam, katerih izvršitve smo se optjeli.

Številčna supremacija je izkristalizirala pravilno pojmovanje, da se tajske promotivna propaganda vodi v srbohrvaščini. To je popolnoma pravilno in za interese našega tajskega prometa probitačno. Ali srbohrvaščina, ki se uporablja v ta namen, je prav tako smešna in žali uho kot slovenščina madžarskega žida iz Kikinde, ki se hvali, da je »njegov žena bio u Kranjska gorae«. Tajske promotivne propagandistične edicije, ki jih dobivajo v roke Srbi in Hrvat, se komaj razlikujejo od reklam zaokotnih kramerjev, ki so jezik učili in naučili po sejmih in pri konjskih kupcih.

Tajske promotivna propaganda, ki se poslužuje zagrebške »kajkavštine«, čisto zagorske in lokalizirane, raznih provincijalizmov in izrazov dvoumnega značaja ne bo nikdar dosegla svojega namena. Srb ali Hrvat, ki dobi v roke takšno publikacijo je ne bo čital z užitkom. Vsa njegova pozornost bo koncentrirana na jezične napake in vtisa, ki ga želimo doseči ne bomo dosegli. Ako je nam težko čitati slabe in okorne prevode iz nemščine pa četudi je sama lektira zanimiva, tudi Srbom ali Hrvatim ni manj neprijetno čitati našo skrupano srbohrvaščino v tajske promotivnih propagandističnih publikacijah.

Če so od kontrole nad čistoto jezika izključeni prospekti in izdaje posameznih hotelirjev, privatnih kopališč in zdravilišč, naj se vsaj vodi nadzor nad oficijelnimi izdajami, ki so namenjene predvsem reprezentaciji. To ni neizvedljivo in bi se za to kontrolo morali poskrbeti faktorji naših tajske promotivnih institucij. — peer

8000 vrbovih potaknjencev in koticov, ki so jih nalašč v ta namen pridelali od Sv. Barbare. Uredili so tudi obrežje in nasipe in to tako lepo, da napravi ta svet na gledalca najboljši vtis. Zgradili so nadežde troje mostov s betonskimi podlagami.

Vse to pa je prva etapa v stremiljenju zupanstva, ki želi, naj bi se izvedla regulacija do kraja, torej od občinske meje pa vsaj do železniškega propusta. Na ta način bi se pridobilo mnogo za obdelavo koristne zemlje, katere vrednost bi se sama po sebi zvišala. Z medioracijsko službo bi se zboljšali travniki in s tem kakopak krma, dobili bi nove njive, skratka uredilo bi se okoli 7 km² zemlje.

Banska uprava tudi tem stremiljenjem ni nenaklonjena. Seveda bodo pa morali tudi prizadeti sami pokazati dobro voljo. Pripravljeni so že načrti, ki naj omogočijo nadeževanje tega dela. Tozadnim razgovorom želimo največ uspehov in upamo, da se bo kljub gospodarskim neprilikam našel ključ, ki naj privede celotni okoliš do skupnih koristi.

Ekskurzija naših akademikov

Ljubljana, 1. julija.

V četrtek 6. julija odpotuje iz Ljubljane skupina slušateljev elektrotehniškega oddelka naše univerze na naučno ekskurzijo v republiko Poljsko. Organizirajo jo »Ekskurzijski fond akademskega kluba elektrotehnikov« v Ljubljani, katerega namen je omogočiti absolutnem elektrotehniku — v svrhu izpopolnitve tehniške izobrazbe — ogled velikih inozemskih industrijskih centrov. V sedemletni dobi svojega obstoja, je omenjeno društvo priredilo že dve veliki ekskurziji v Nemčijo; tretja je sedaj določena na Poljsko. Potovanja, ki bo trajalo nad tri tedne, se udeležijo 20 elektrotehnikov, ki jih bo vodil g. univ. prof. inž. M. Osana.

Na poti preko Avstrije in Čehoslovaške na Poljsko se ustavijo v Krakovu, kjer si ogledajo njegove znamenitosti, v Wialicki solne rudnike, ki spadajo med največje v Evropi, v Katowicah pa mestno elektrarno, tovarno porcelana in izolatorjev ter železarne. V Poznaniu si ogledajo poleg elektrarne tudi tovarno lokomotiv, v Bydgoszczu tovarni za električne aparate in kable. Poleg Gdynie, pristaniškega mesta ob Baltičkem morju, obiščejo svobodno mesto Gdansk. Od tod odpotujejo v prestolnico Poljske, v Varšavo. V mestu samem in njega okolič, — kjer je več električnih tovarn, kakor za električne stroje, merilne instrumente, akumulatorje, žarnice itd., tovarne eksplozijskih strojev, Dieslov, lokomotiv in avijonov, — se pomudijo teden dni. Na povratku se ustavijo v Čenstobovi, ki je poleg božje poti znamenita po svoji industriji. Preko Krakova krenejo na Čehoslovaško v Bratislavo in Brno. V Avstriji se ustavijo na Dunaju, odkoder se vrnejo proti koncu julija.

O ekskurziji, ki ima poleg svojega glavnega študijskega smotra tudi namen pospeševanja in poglobitve medsebojnih odnosajev in spoznavanja z našimi sovornimi brati Poljaki, bo »Slov. Narod« še poročal.

Prijetno upanje.

Upnik dolžniku: Verjemite mi, da imam že dovolj te večne hoje v šestu nadstropje in brezuspešnega opominjanja.

Slikar: Potolažite se, dragi gospod, saj to ne bo večno trajalo. Prihodnje leto bom namreč stanoval v priključu.

Zgodovina Rogaške Slatine

sega daleč nazaj v ono dobo, ko so v naših pokrajinah vladali stari Rimljani. Cesta, ki vodi skozi Rogatec v Ptuj je do danes ohranila sledove iz rimske dobe. Današnja Donačka gora so Rimljani imenovali »Mons Claudius«, a tempel na njej, ki je bil posvečen bogu solnce, se je zval »Mitrax«. Tempel je sezidal rimski vojskovodja Justinijan na mestu, kjer je v keltski dobi stal tempel boginje Herte.

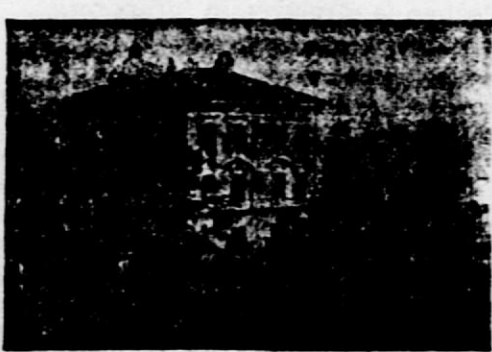
V graškem muzeju je plošča, ki je najdena v Rogatcu s sledečim napisom: »Templum Dei Sol. Inv. Mit. Aurel. Justinianus F. P. Dux lahefaktum restituit«. Izkopine iz okolice Rogaške Slatine, kakor tudi imena bližnjih vasi, ki izvirajo iz starih rimskih nazivov, pričajo, da je življenje Rimljanov bilo na visoki kulturni stopnji. O tem jasno govore sredstva komunikacije in ostanki arhitekture, ki jih najdemo v vsem okolišju Rogaške Slatine.

Ime je Rogaška Slatina dobila po nazivu nekdanj močne plemiške rodbine »Rogaz« ali »Rochatzer« in Wolfram pl. Eschenbach imenuje v svojem epu »Parival« nasebino omenjene plemenitaške rodbine »Rogaz«. Etimološko beseda izhaja iz slovenskega korena »rog«. Donačka gora, ki ima obliko roga, so že pred Kristusom imenovali Rogaška gora, a trg v njenem podnožju Rogatec oziroma »Roische«, kar prihaja od besede »rogič«.

Poleg blage klime in udobnosti mondenega letovišča Rogaška Slatina se ponaša tudi z ostanki rimske kulture, ki so tako zanimivi in pomembni, da se jih izplača na mestu ogledati.

Zato, ko potujete na oddih v Rogaško Slatino, ne pozabite si ogledati znamenitosti njene zgodovine. Uprava zdravilišča vam bo s svojimi funkcijonariji v tem, kakor tudi v vseh ostalih ožir, rada ustregla. Po W. Koltererju — d.

Pecine na Sušaku

Pripekajoče solnce, bujna vegetacija, romantične obale, tajinstven mir, veličasten razgled, a sredi tega naravnega raja vile s parki, z belo posutimi stezami, ki vodijo do morja — to so Pecine na Sušaku. Park hotel pension »Pecine« je krona teh lepot. Za naš odmor po napornem delu nam nudi udobnost hotela in domačnost in intimnost vašega doma. Iz hotela naravnost v morje, ki vas okrepí in vlije novih moči za vaše naporno vsakdanje delo. Pojasnila in prošnjari pri upravi park hotela »Pecine«, Sušak.

Izsuševalna akcija starološke občine

Škofja Loka, 30. junija.

Pod vodstvom dalekovidega župana g. Antona Hafnerja je pričela starološka občina z obsežno izsuševalno akcijo, katere splošne koristi za prebivalstvo se bodo v pravi luči pokazale šele, ko bo do cela reguliran na videz nedolžen, a v resnici kaj nevaren in škodljiv potok Zabnica. Ta pritoke izpod Sv. Jošta, nato pa se v nešteti krivuljah plazi v ozki strugi do Traškega polja pri škofovoškem kolodvoru, kjer se razliva voda vse vprek po rodovitnem svetu. Pravega iztoka potok sploh nima, le kadar je izredno hudo deževje, se preride prav do tako zvanega Traškega drabna. Potok zamočvirja redno obsežne komplekse zemlje ter dela škodo kmetom. V vasi Zabnici je uničil v enem desetletju okoli 5 vagonov krompirja, često je pa udril tudi v hleve, kjer je morala stati živina v vodi.

Ni čuda, da so tamošnji prebivalci že večkrat razmišljali, kako ukrotiti vodno nadlogo. Toda do resničnega dela se nihče ni bil povzpeli, čeprav je problem star svojih petdeset let. Zdaj pa vse kaže, da bo to prepotrebno delo končno storjeno. Kos najnujnejšega dela so namreč že dovršili. Popolno razumevanje za stvar je pokazala banaka uprava. Iz kredita za javna dela je zreguliral šef budoureniške sekcije pri banaki upravi inž. Štrancer potok Zabnulo v sektorju med vasema Zabnulo in Sušno, delavskim naseljem, ki je zaradi vdiranja in zamakanja vode zlasti mnogo trpelo. Ogromno vodno krivuljo so speljali v njeno prvotno in sedaj razširjeno strugo in jo pri tem izravnali v ravno črto v dolžini par sto metrov. Pri delu so porabili nad

Predstavljamo vam moštvo častnikov ljubljanske garnizije, ki se bo v petek pomerilo na zelenem polju s moštvom novinarjev. Častniki so za enkrat še na konjih, ki seveda s njimi ne bodo nastopili proti novinarjem, ker bi bil to za predstavnike črne umetnosti prevelik handicap. Moštvo novinarjev, ki so si že v naprej svesti smage, vam predstavimo v kratkoma

Romanje k ruski kapelici pod Vrščem

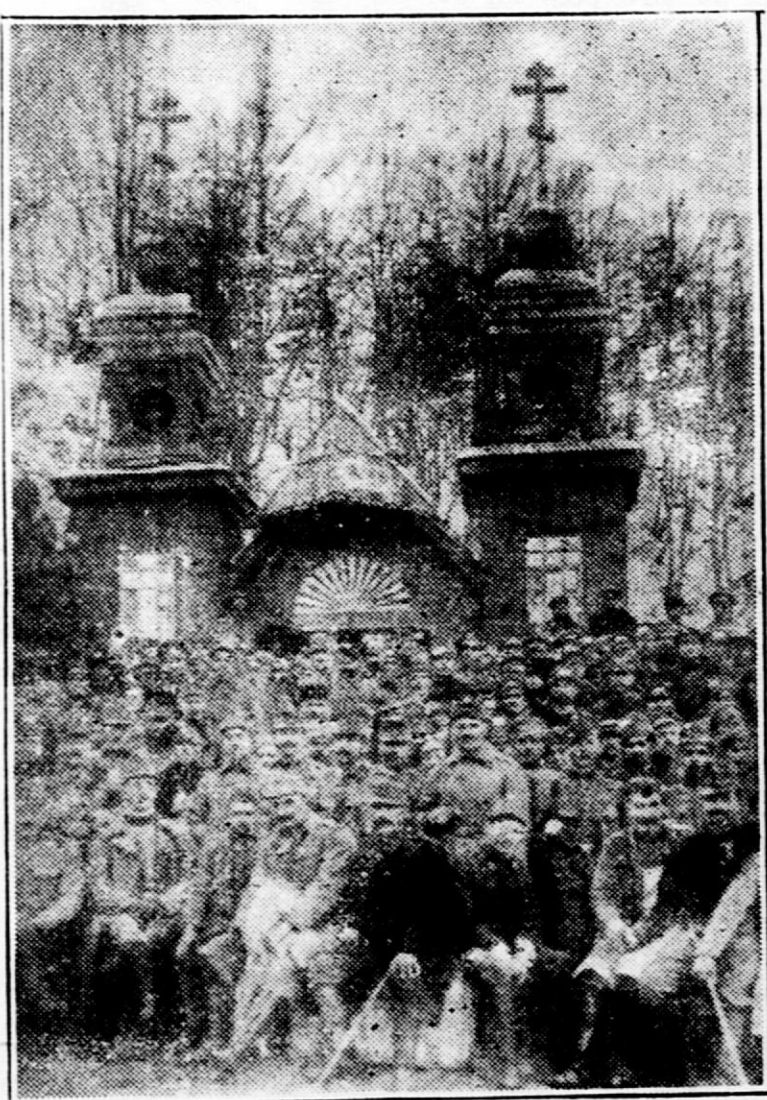
Lepa pijetna svečanost na edinem grobu ruskega neznanega vojaka

Ljubljana, 1. julija.

Kakor vsako leto, so poromali ruski emigranti tudi letos k svoji kapelici pod Vrščem, da se poklonijo tam poživajočim svojim rojakom trpinom in počaste njihov spomin. Letos je bilo njihovo romanje še posebno pomembno, saj so se ga udeležili tudi nekateri ruski emigranti iz drugih držav, zbrani na sokolskem zletu v Ljubljani. Včeraj zjutraj se je odpeljalo do Kranjske gore okrog 150 Rusov in nekaj njihovih prijateljev. V ruski kapelici pod Vrščem je opravil prota g. Budimir med prepevanjem zbora ruskih Sokolov službo božjo in zadušnico za žrtvami avstrijske sordateske. Zadušnici je sledila ganljiva pijetna svečanost na grobu neznanega ruskega vojaka, edinega spomina na moč in slavo ruske carske armade te vrste.

Protu g. Budimir je govoril o trpeči, toda ne umirajoči Rusiji. Predsednik Ruske Matice vseučiliški profesor gosp. Spektorski je najprej pozval zbrane čestilce ruskih žrtev, naj zakličejo v čast pokrovitelju Ruske Matice kralju Aleksandru, potem je pa sporočil zbranim Rusom, da sta ga starosta Ljubljanskega Sokola g. Bogomil Kajželj in bivši ruski poslanik v Beogradu g. V. Strandman naprosila, naj izročijo romarjem k ruski kapelici pod Vrščem njune pozdrave in izrazi obžalovanja, da se nista mogla udeležiti romanja. V kratkih besedah je g. prof. Spektorski opisal zgodovino ruske kapelice in posebno naglašal, kako skrbje za njo gospa Terezina Jenko, notar dr. I. Grašič in polkovnik Jaklič. Končno se je v imenu Ruske Matice zahvalil tem dobrotnikom, predstavnikom oblasti, tisku in Ljubljani in drugih mestih ter vsem onim, ki pomagajo Ruski Matici vzdrževati in krasiti rusko kapelico.

Predstavnik Ruskega Sokola g. Sivkovski je položil venec na grob neznanega ruskega vojaka in se v toplih besedah spominjal pod Vrščem pokopanih ruskih vojni ujetnikov. Gospa Terezina Jenko se je obrnila na domačine in jim v lepih besedah prikazala pomen vsakoletnega romanja k ruski kapelici. Notar dr. I. Grašič iz Litije je izpopolnil besede univ. prof. Spektorskega o zgodovini kapelice, pri tem je pa skromno zamočlal svoje zaslugue in izdatno podporo odnosno posredovanje, da je prešlo zemljišče, kjer stoji ruska kapelica, v last Ruske Matice. V imenu Zveze ruskih oficirjev je položil na grob neznanega ruskega vojaka venec ge-

neral Bogajevski in se poklonil manom žrtve vojaške dolžnosti in ljubezni do domovine. V imenu ruskih pisateljev in novinarjev je v lepih besedah počastil spomin pod Vrščem pokopanih ruskih trpinov g. N. L. Tereškevič. Končno je zbor ruskih Sokolov zapel »Večnaja pamjate« in rusko sokolsko molitev. Poleg Ruskega Sokola in Zveze ruskih oficirjev sta položila vence na grob neznanega ruskega vojaka še g. polkovnik Jaklič in zastopnik Ruske Matice.

Na sliki vidimo ruske vojne ujetnike in avstrijske vojake s častniki, zbrane pred rusko kapelico pod Vrščem. Slika je posneta po fotografiji, ki so jo napravili avstrijski častniki.

Zvočni kino »Sokolski dom«
V Šiški (za mlino). Tel. 33-87

Georg Alexander in Lien Deyers v veseli opereti

KONTESA PLEŠE

Nežna ljubezen lahkomisljega kneza in neizkušnega dekleta.

Predstave: Danes ob 7. in 9. uri, jutri ob 5., 7. in 9. uri, v ponedeljek ob pol 9. uri.

Pride! ČRNI HUZAR. Pride! Conrad Veidt.

Dnevne vesti

— Vseke odlikovanje. Z ukazom Nj. Vel. kralja je odlikovan s redom Jugoslovenske kraljeve III. stopnje upokojeni načelnik kr. banke uprave dravske banovine g. dr. Leon Stare. Čestitamo!

— Diplomirani je večerjal na juridični fakulteti ljubljanske univerze cariniki uradnik iz Šibenika g. Marij Vitešica. Čestitamo!

— Odlikovanja. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje so odlikovali za aginjo in poštvalno sodelovanje pri humanih ustanovah s redom sv. Save 8. reda ga. Milodara Flodergerja, soproga blvskega poslanika češkoslovske republike v Beogradu, nadalje Franjo Gec, kapetan v p. iz Maribora, Miroslav Benediktor, knjigovodja iz Ljubljane, Miroslav Osana, računski uradnik iz Ljubljane in Frisko Mrtić, strokovni učitelj iz Ljubljane.

— Is finanč. službe. G. pomočnik ministra finance je imenoval za davčne pripravnike: Perka Andreja, absolventa drž. trg. akademije pri davč. upravi Laško, Marguša Edvarda, absolventa drž. trg. akademije pri davč. upravi Kranj, Subica Miloša, maturantra Kamnik, Pfafa Josipa, maturantra Črnomelj, Štarnbena Erika, maturantra Novo mesto in Jazbeca Emila, absolventa drž. trg. akademije Kočevje.

— Zdravniške vesti. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino so bili vpisani zdravniški volonterji v Ljubljani dr. Ivan Bonac, dr. Vladimir Trampuž in dr. Avgust Korbar.

— Absolvirala je na visoki šoli drž. konservatorija v Ljubljani iz solopetja (Sola prof. Wistinghausen) z odličnim uspehom gđ. Laharnar Marija učiteljica meščanske šole v Sp. Šiški. Čestitamo!

— Uradniki in nameščenci zahtevajo svojo zbornico. Vprašanje večjega vpliva uradnikov in nameščenov v Delavski zbornici je bilo sporno pri nas že pred petimi leti, toda v delavskih zbornicah to zadnji predlog ni prodir. V zadnji številki revije »Ekonomske finančne stvari« priobčeno A. Kadrovič informativne članek, ki v njem naglašajo potrebo posebne zbornice za nameščenice in uradnike v naši državi. Izvoljen je že odbor, ki bo pokrenil po vseh večjih krajih države akcijo v tem smislu in obrazložil na pristojnih mestih zahtevo privatnih uradnikov in nameščenov po ustanovitvi posebne zbornice.

— Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopanje, da se proglašajo za mrtve posestniki iz Strita Josip Gros, čevljar v Ostrovo Josip Plankar, delavec mizarstva pomočnik v Gor. Jesenicah Maksimilijan Tratar, posestnik v Dobrovcu Janez Smodiš, posestnik v Zburah Janez Mareš, posestnik v Dol. Osredku Leopold Zorec, posestnik v Vel. Dolini Miha Zofič, kolar v Brezju Blaž Matkovič, delavec in posestnik v Zagorici pri Dobrih Janec Zabkar, kovač v Gorici vasi pri Ribnici France Tanko, posestnik v Brezovici France Hiti, delavec radar v Toplicah v Zatorju ob Savi Janez Bajde, delavec v Pirtah Josip Per, delavec Karel Mihelič pristojen za občino Gora, posestnik v Kamnovrhu Ignacij Gregorič, posestnik v Luthah Franc Kastelic, kmetovalec v Gabrovici Janez Terlep in posestnik v Oslici Matija Miklavčič. Okrožno sodišče v Mariboru je pa uvedlo postopanje, da se proglašajo za mrtve delavce iz Planice Simon Kokoli, kleparski mojster iz Podbrezja pri Mariboru Anton Krištof, vinčar iz Celstrine Anton Barliž in vinčar iz Oseka Josip Rantuš. Vse razen France Kastelica in Janeza Zabkarja, ki sta brez sledu izgubila v Ameriki, požrešajo iz svetovne vojne.

Spoštovana pošta Lutz

— Planinec! Pravkar je izšla knjižica »Prva pomoč in reševanje v gorah«. Naroča se v pisarni SPD Ljubljana, Masarykova cesta 14-L. Cena Din 12. Avtor knjižice g. dr. Bogdan Breclj je zbral najpotrebnejše, kar je potrebno za prvo pomoč in reševanje v gorah, zato naj je nujen planinec na pogreša. Knjižica se dobi v vseh knjigarnah.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 53 z dne 1. t. m. objavlja odločbo o ukinitvi 6. odstava člena 14 carskega pomorskega pravilnika, razpis o postopku glade oseb, ki izvažajo blago na osnovi izposojenega potrdila o zavarovanju valute, izmenjavo uredbe o organizaciji prometnega ministrstva in prometne službe, objave banke uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933. in razne objave iz »Službenih Novic«.

— Ustanovitve slovenske šahovske zveze. Ljubljanski šahovski klub je imel sinoči v restavraciji »Slon« v Ljubljani izreden občni zbor. Na dnevnem redu so bile samo volitve predsednika kluba in slovenske šahovske zveze. Za predsednika kluba je bil izvoljen univ. prof. dr. Kasal, dosednji predsednik arh. Costapertaria pa je bil z velikim odobravanjem izvoljen za častnega člana. Za predsednika slovenske šahovske zveze so zborovalci izvolili zaslužnega pobornika šahovske igre arh. Costapertario, v pripravljani odbor pa še dr. Bajca in Cirila Vidmarja.

— Cih Metodova družba prosi vse svoje podružnice in druga nacionalna društva, da zažgo na predvečer slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda 4. julija kresove. Ti naj bodo znak iskrene ljubezni in udanosti do naše lepe domovine. 332-n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo toplo vreme. Večera je deževalo zlasti v Dalmaciji, dočim je bilo pri nas izjemoma vedro. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 29, v Splitu 25, v Sarajevu 24, v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu 20, v Mariboru 19 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,6, temperatura je znašala 10,4.

— V spopadu z orožniki ubit. V Užicih je bil v spopadu z orožniki ubit zločinec Peter Marjanovič, ki je bil nedavno obsojen na smrt, pa je pobegnil iz zapora. Po njegovem begu je kasalsko sodišče sicer izprijemilo smrtno obsodbo v dosmrtno ječo, toda Marjanovič tega ni vedel.

— Pretep med očetom in sinom. Izidor Šega je vžigal v Sodražici, krošnjari pa tudi z leseno robo. Te dni je s svojim sinom Antonom krošnjaril po Stajerskem. Na Vidov dan sta se mudila v Kajnici pri Ptuj. V gostilni sta se

nalesla sladke štajerske kapljice, na kar se je med njima vnel pretep in prišlo je do pretepa. Anton je pogrebel vilo in je očeta smatral poškodovan pod desnim ocesom. Ni dosti mandalo pa bi mu izšlo oko. Očeta so prepeljali v ljubljansko bolnico. Poškodba je precej težka, vendar zdravnik upajo, da bo oko ostalo in da vid ne bo trpel.

— Še eno neurje nad Bomo. V četrti tek je divjalo nad Bomo strahovito neurje, vmes je pa gmelno in treskalo ter padala debela toča. Vsa letina je uničena, toča je oklestila tudi sadno drevje. Potoki in reke so močno narasli in poplavlili mnogo rodovitne zemlje.

Končno: Perilo je vendar Vaše!

Cemu ga uničevati s klorom? »Hubertus« mlo je samo mlo. Vendar nadomesti vsa »spralna« sredstva. Domači izdelki je in dobi se v vsaki trgovini.

— Tragedija brezposelnih delavke. V neki gostilni v Osijeku se je napila večera 46-letna dninarica Ana Štrbič in začela kričati, da si bo končala življenje. Kar je potegnila izpod predpasnika nož in si razparala trebuh. V bolnici se je zavedla in izjavila, da ni mogla dobiti dela in ker je bila beda vedno hujša je sklenila umreti.

— Samomor 14-letnega dečka. 14-letni Ivan Vidakovič, učenec meščanske šole se je zaradi slabega spravevala v četrti tek ustrelil. Pogrebni je kroglo v srce in je bil takoj mrtev.

— Strela ubila dva človeka. V vasi Budičina blizu Kostanjevce je bil v četrti tek sejem. Ko so se kmetje vračali je prihrumela nevihta, udarila strela, ki je na mestu ubila kmeta Čekiča, kmeta je pa tako močno obžgala, da so ga morali prepeljati onesvečenega v bolnico. V vasi Gornji Kukuruzari je pa strela ubila ženo kmeta Ljube Ljubišiča.

— Družba sv. Cmilja in Metoda v Ljubljani je prejela meseca junija 1933 1. sledeče prispevke: 1. Podružnice. Rog. Slatina 285,25 Din; Kramška gora 230 Din; Ormož m. 115 Din; Maribor m. 1000 Din; Maribor 2. 540 Din; Kranj 1000 Din; Celje m. 300 Din; skupaj 3470,25 Din. — 2. Obrambni sklad. Josipina Blumauer, Ljubljana 100 Din. — 3. Razni prispevki: dr. Rozman, Ljubljana 60 Din; Kl. Vozina, Ljubljana 100 Din; Iv. Prekorssek, elje 134 Din; skupaj 284 Din. Vsota vseh prispevkov 3854,25 Din. 333-n

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabokrvnosti, razdraženosti sežite takoj po staropreizkušeni »Franz Josefovici grenčici«. Poročila višjih zdravnikov v zdravišiških zašodene in črvenne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefovica« voda izborna učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »Franz Josefovica« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Skupščina JRKD v Ljubljani. Sreska organizacija JRKD za mesto Ljubljana sklicuje za jutri ob pol 20, v balkonsko dvorano Kazine redno letno skupščino. Prvotno objavljena termina za skupščino sta bila, kakor že objavljeno, preklicana zaradi nujne zadržanosti sreskega poslanca ministra dr. Kramerja, odnosno radi velikih sokolskih svečanosti v Ljubljani. Dnevni red skupščine obsega poročila sreskega odbora, nadzornega odbora in sreskega poslanca ministra dr. Alberta Kramerja, volitve delegatov in namestnikov za strankin kongres dne 20. in 21. t. m. v Beogradu in slučajnosti. Skupščini morejo prisostvovati le delegati krajevnih organizacij s poverilnicami krajevnih odborov. Sreski odbor JRKD.

— Delegacija poljskega sokolstva je danes dopoldne položila venec pred Prešernovim spomenikom, nato pa še na grob prvega starostja jugoslovenskega Sokola br. dr. Orazina. Delegacija se je končno ustavila ob grobu pisatelja Korjaka, ki je bil poljski emigrant. Na grob so položili venec in vrečico poljske zemlje.

— »Zdaj je pa konec, so pripomnili resničaroma meščani, ko so zaletno gledali večerjaj popoldne, kako so demontirali na veseličnem prostoru vrtiljake in druge podobne priprave za zabavo in dobro prebavo. In res je postalo večerjaj popoldne celo žalostno pri nas, ker se ne moremo tako hitro privaditi na tišjino in mir. Z zletišča so odvažali televažno orodje in izpraznili so bifeje, le pošta je bila še odprta in zletiški so precej kupovali zletne znamke. Ob cestah in drevoredih v bližini zletišča so se dolgočasili razni priložnostni prodajalci, ki so te dni prodali precej razglednic, sčaja in sladoleda, večerjaj pa ni več otele kupčija a prodajalci niso mogli takoj »faktirati«. V Tivoliu je bilo še precej veselo. V parku so se sprehajali in počivali gostje, ki so še ostali v Ljubljani, na vrtu hotela Tivoli so se pa nekateri skromno zabavali ob zvokih sokolske godbe. Najbolj živahni so plesali med mlazmi. Godba je privabila tudi nekatere Ljubljance iz parka.

— Iz Ziviliški trg je bil danes zelo dobro založen, ker je pač sobota in začetek meseca, ni pa bilo tako živahno na njem kot prejšnje dni, ko so ga obiskovali mnogi zletniki, ki so precej kipovali ceneno jagode in črnejše. Danes je bilo toliko jagod, da so se morale prodajalke razvneti tudi v ozki ulici ob semenišču. Črešenj je tudi dalje več in zdaj so lepe tudi domače. Danes so jih prodajali po 4–5 Din kg. Jagode ne diše posebno ljudem. Največ je b. rovnice, ki jih ponujajo po 1,50 do 2 Din litr. Jurčkov je bilo precej, a bolj malo svežih, prodajali so jih po 3 do 4 Din merico. Rdečih jagod je bilo toliko, da so jih ponujali že po 3,50 Din liter, najlepše pa po 5 Din. Na zelenjadnem trgu je zdaj že toliko graba, da ga prodajajo v stroju po 2 Din kg. hščenega pa merico (2 dl) po dinarju. Novi krompir je po 1,50 do 2 Din kg. mnogo bolj se ne bo mogel niti več poceniti, saj jeseni prodajajo krompir navadno po dinarju. Trnovčanke so začele že zalagati trg a kumarami, ki so pa še precej drage, komad po 3 do 5 Din. Druge dobrota pa prodajajo poceni. Letošnja kolerabo

po dimarju 4 komade, glavnoto salato tudi po snaki ceni št. Pocieni so tudi ž. buče, po 9 Din komad. Na perutinskem trgu je bilo danes nekoliko manj jate kot navadno, ker ni bilo uvoženih, zato jih pa niso prodajali po 50 par komad, nego po 1,25 Din par. Pri mesarjih se zdaj gospodinja ne gnelejo posebno. Goveje meso je po 5 do 12 Din kg, kupci lahko izbirajo. Tetelina je po 14, prašičje pa po 16 do 18 Din.

— Premurška svatba v Ljubljani. Popokine ob 8. pripejo v Ljubljano fantje in dekleta iz Bogojine, ki nam pokažejo drevo v Sokolskem domu na Taboru pristno premurško svatbo. Ker prihajajo prvič v Ljubljano, jih bo pozdravil pred poslopjem Gospodarske zveze na Tyrševi cesti župan dr. Puc z več občinskih svetnikov in zastopniki društva »Soc«, pod čigar pokroviteljstvom se bo vršila večerna prireditev na Taboru. Kdor ima čas, naj pride k pozdravu naših bratov s severne meje ob Mažarski, da sprejemamo tudi to pot svoje goste kakor običajno pristno in gostoljubno. Premurški večer na Taboru se bo vršil pri pogrnjenih mizah, točili bodo pristnega Ljubljance, kakor je pri svatbah v Premurju navada. Ljubljanski svatje, ki se bodo hoteli peljati s tramvajem, bodo lahko izstopali ob 8. zvečer dalje na vogalu Šentpetrske in Fugnerjeve (Škofje) ulice. Spored prireditve na Taboru je zalo pester in bogat. Društvo »Soc« vabi vse svoje člane in prijatelje, kakor tudi vse druge Ljubljance k tej premurški svatbi, ki bo nudila mnogo zanimivega in zabavnega. Pričetek bo ob pol 21.

BOLJŠE ČISTI
KOVINE, STEKLO in ZRCALA
Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu!

— Prodaja slame, sena in škatčkov. Stanovanjski odsek č. pokrajinskega zeta SKJ v Ljubljani opozarja interese, da se ob 8. do 12. in od 15. do 18. prodajala na javni dražbi slama in seno po naslednjem redu: Dne 3. t. m. v gimnaziji na Poljanah, Vajenskemu domu (bivša šentpetrska vojašnica), Gluhonemni, šoli v Mostah, šoli na Ledini, učiteljski (Resljeva cesta), Delavski zbornici OUZD (Miklošičeva cesta), prvotni sekciji (Pražakova ulica), klasični gimnaziji (Tomanova ulica) v Mladiki in liceju (tu se bodo prodajali tudi škatčki) srednje tehnični šoli in tehniški. Dne 4. t. m. v slikarni Narodnega gledališča (Knažjeva ulica) dvorazredni državni trgovski šoli (Kongresni trg), Glasbeni Matici in konservatoriju, skladišču Kmetijske družbe šoli na Grabnu, Šentjakovski šoli, gostilna Lozar (Rožna ulica), zaletišču v Florjanski ulici št. 27., šoli na Prulah, telovadnici Sokola II. na Prulah, gostilniškemu domu (Privoz), Rahovniku, Nuškovi jahalnici, otroškem vrtu v Cerkveni ulici 21 in v novi in stari šoli na Viču. Dne 5. t. m. pa v stari in novi šoli v Spodnji Šiški, šoli v Zgor. Šiški, tovarni kexsov (Pauer) v Zg. Šiški, telovadnici Sokola III, restavraciji Jugoslavljac in kisarni žužek na Tyrševi cesti.

SOKOLI! SOKOLICE!

Posetite slaščičarno in kavarno Petrička na Aleksandrovi cesti št. 6. — Prvovrstni sladoled in najboljše pecivo. 7493

— Kolonisti »Bojniške blagajne mestnih nameščenov« v Ljubljani, se odpetjejo v ponedeljek 3. t. m. ob 15. izpred mestnega doma na 24 dnevno letovanje v Kamno gorico pod nadzorstvom g. Oblaka Karla, člana načelstva mestne bojniške blagajne ter g. Havlička Joska, absolviranega učiteljskega. 40 otrok mestnih uslužbenov v starosti od 6 do 14 let poide uživati rajsko lepoto naše Gorenjske z željo, da se napijejo žarkov in svežega gorekega zraka v tem cvetličnem raj, od koder bodo delali krajše in daljše izlete s smotom — uživaj lepote in dobroto! Kako bomo pa preživljali naše letovanje v koloniji, vam bomo pa že še poročali.

— Javna dražba zarubljenih predmetov. Dne 3. julija ob 9. ure dopoldne dalje se vrši javna dražba, potom davčne uprave za mesto Ljubljana, zarubljenih predmetov v Ljubljani, Ambrožev trg št. 7 v križja davčnih zasostankov posameznih strank. Na navedeni dražbi se bodo prodajali različni predmeti in sicer: razno novo in staro pohištvo, navadne in umetniške slike, ogledala, gramofoni, godbeni avtomati, pisalni stroji, razne knjige, galanterija, fotoaparati, predmeti za kozmetiko, kolinska voda, sodčki, baloni, vinska preša, bicikli, motorno kolo, oblaka, svetiljke itd.

— Z zborovanja JC lig. V izpopolnilno našega večerjajnega občirnega poročila o tem važnem zborovanju moramo dodati, da sta se manifestacije za češkoslovaško-jugoslovensko vzajemnost udeležila tudi zastopnika celjske lige predsednik dr. Juro Hrašovec in odbornik inž. Orvald.

— Narodna čitalnica v Sp. Šiški poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži jubilejne proslave 70-letnice Narodne čitalnice v Kranju v nedeljo 2. t. m. Odhod v nedeljo jutraj ob 7. uri z gorenjskega kolodvora. Legitimacije za polovino vožnjo dobite danes zvečer ob 7. do pol 9. ure v knjižnici in jutri na kolodvoru. Proslave se udeležimo a društvenim praporom.

— Iz Zadruga gostilničarskih podjetij v Ljubljani javlja vsem svojim članom, da se vrši dne 18. julija ob 15. XLII. redni letni občni zbor Zadruga v veliki dvorani Gostilničarskega doma Privoz št. 11. Prosimo vse člane, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

— Iz Prodi visoki ceni sladkorja. V ponedeljek 3. julija ob 20. priredi Zveza gospodinj, odsek Splošnega ženskega društva v dvorani Delavske zbornice protidražinsko zborovanje. Na dnevnem redu je prekomerna cena naših gospodinj; tudi moka, kurivo, stanovanja in še marsikaj drugega čim je mnogo predrago. O vsem tem hočejo javno izpregovoriti v prihodnjih mesecih. Uvod k tej protidražinski akciji pa naj tvori zahteva po pocenitvi sladkorja, tega vse kakor važnega ljudskega hranila. V ponedeljek vsi na protidražinsko zborovanje v dvorano Delavske zbornice!

— Iz Kemično čisti obleke šimenc, Kolodvorna 8.

— Iz Enodnevni poučni izlet v Novo mesto (kmetijska šola), v št. Jarnaj (samostan Pleterje) in v Kostanjevico (drevesnica in trsnica) priredi tekom julija Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani. Vožnja iz Ljubljane do Kostanjevice in nazaj Din 80 za osebo. — Kdor bi se hotel tega izleta udeležiti, naj se prikladi do 10. julija uredništvu Sadjarja vrtnarja, Groharjeva cesta 26. Dan izleta in druge podrobnosti se bodo javile prikladiščem pisмено.

— Iz Vabimo članice naših ženskih društev na protidražinsko zborovanje, ki ga priredi Zveza gospodinj v ponedeljek 3. julija ob osmih zvečer v Delavski zbornici. — Jugoslovenski ženski savez.

Krema za raziranje „LA TOJA“

edinstvena na svetu!

Cena Din 18.—

Dobi se povsod!

— Iz Gostilna na Rožniku vabi jutri na žegnanjske krofe in razne dobrote.

Narodne noše v sokolski povorki

Veliko zanimanje so vzbujale na sokolskem zletu krasne narodne noše

Ljubljana, 1. julija.

Veliko zanimanje so vzbujale na vsesokolskem zletu, zlasti pa na mogočnem sokolskem sprevodu, krasne narodne noše. Dostojanstveno so korakali v sprevodu mrki Črnogorci v bogatih narodnih nošah v spremstvu elegantnih Črnogork tudi v narodnih nošah. Sledile so jim noše iz Baranov in iz Boka Kotorske. Za članicami so stopale spet bogate Črnogorske in tudi turške noše z žametnimi in v zlatom vezanimi anterijami in vihrajočimi šalvarami. Trije barjaki so vodili v temno belo čoko oblečene muslimane, za njimi so pa stopali s črnimi gajtami pošti bel Metohijci.

Prvi smo videli na teh Sokolskih arnastike noše z žametnimi in v zlatom vezanimi. Za osmo godbo je prihrumela župa iz Karlovca s tremi prapori in v veliko skupino narodnih noš, ki so med njimi tudi Belokranjci iz Metlike, Črnolija in drugih krajev. Posebno pozornost pa vzbujajo tudi seljaki iz Plaškega z belimi bregšami in črnimi jeleki. Spet godba in štirje prapori spremljajo župo iz Kragujevca s prekrasnimi šumadinkami v žametnih jelekih, rokavi iz tanke srbske svile, kočetnimi bregšami in cvetjem v laseh. Za njimi pa krepka četa juvaških šumadincev v narodnih nošah in civilji. Kar tri godbe ima župa Mostar, ki nosi s seboj pet praporov. Vse občuduje visoke, popolnoma bele Hercegovke s širokim vezanim robom na belem krilu in s koketnimi rdečimi fasci na glavicah. Z dvema godbama in desetimi prapori hite članice in člani naše župe, za njimi pa lepote iz Bostljgrada, vse temne z zlatimi pregažami in zlatimi robovi rokavov in kril. Gotovo je poleg Mostark ta naša najelegantnejša med vsemi. Vse bele seljanke iz Sikeva imajo plastično vezano cvetje na pregažah, na glavah pa bele peče ali svilene rute. Bela krila so pa slikovito pošta z lesketajočimi se ornamentami. Za svojo godbo gredo v belih hlačah in belih volnenih, s črnimi pasovi prepasanimi zubluni in črnimi šabarami iz ovčjih kož Priročanci in kmetje iz slavne Surdulice ter nosijo sedem barjakov s seboj. Še dve godbi imajo temni seljaki iz Surdulice tam od Timoka, Morave in Nišave, a glasbenikom se pozna po črni polti, kako se cigani asimilirajo in udeležujejo tudi javnega življenja. Mogoča fanfara s praporcem odprva pohod novosadske župe, ki jo spremlja 8 praporov in dve godbi. Somborke imajo apartno plisirana bela krila, bogato z zlatom izvezene rokave, a težki zlati nizi celnikov okrog vratov dokazujejo, kako težke so dote devojk v teh blagoslovljenih krajih. Iz nepreglednih vrstnih ravni so tudi člani osiješke župe, ki temperamentno vzklikajo in se zahvaljujejo za cvetke, da se skoraj ne čuje njih godba ter se občinstvo za pozdrava hvaležno zahvaljuje sedem praporov. Slavonci so ogrnjeni v bele le malo z rdečimi ornamentami izvezene zube, pod njimi pa nosijo belo plateno obleko, ki je vsa okrašena z belo luknjčavo vezanostjo, kakor pri nas žensko perilo. Vse bogastvo plodne Slavonije pa odkrivajo žene in dekleta s svojimi zlatimi avbicami in čez in čez s cvetnimi ornamentami izvezanimi oblekami ter dolgimi ali kratkimi krili. Noše spominjajo na češke noše, na glavah pa marsikateri nosijo peče s krili, kakor Čehinje, saj vemo da se tu meša naš narod s slovaškimi kolonijami. Kakor svoje domačine pozdravlja Ljubljana župa Sušak-Reka, ki nosi s seboj pet praporov. Posebno pozornost pa vzbujajo krasotice z Raba v temnih oblekah in rdečimi rutami na glavah.

Z godbo in štirimi prapori prihaja sarajevska župa v vsej svoji pestri slikovitosti. Svilene šalvare harenjskih lepotic občudujejo Ljubljance, vseh so jim pa tudi bele peroti na glavah okoličank, narodnim nošam pa sledi s tremi prapori okoličani z rdečimi hrbti in modrimi ali črnimi prsi. Dve godbi in pet praporov ima župa Skoplje, kjer se množice gledalcev ne morejo načuditi raznolikosti narodnih noš, zlasti so jim pa všeč težko s koralami vse izvezene noše iz Skopske Crne gore, a tudi stasiti fantje s plisiranimi belimi krili in rdeče črtastimi hrbti. Prav tako slikovita je tudi splitska župa z godbo in 11 prapori, kjer vzbujajo največjo pozornost orjaški barjaktar iz Sinja ter njegovi tovariši z velikimi srebrnimi filigranskimi gumbi na prsih in le za tolar velikimi rdečimi kapkami. Rdeče kapice nosi tudi godba iz Kaštelov pri Splitu, a druga godba spremlja župo šibenik, ki nosi štiri prapore. Dolge rdeče rase vse hlačkam iz Kninske krajine po prsih, ramah in hrbtih, da se kakor bron temni obrazi ostro ločijo od živih barv. Ožgani so ti obrazi starih junakov, kakor jim solnce v kraskem pečevju pože vse pridelke. Tudi v civilju je toliko šibenčanov, da so razdeljeni v dve veliki četi s prapori. Tri prapore ima župa Tuzla, kjer se posebno odražajo dragocene noše ponosnih muslimank, prav lepi so pa tudi popolnoma be-

— Iz Pevsko društvo »Danica« Vič priredi jutri na vrtu gostilne A. Robečnik prvi pevski koncert s sodelovanjem sedmih bratskih društev. Po končanem koncertu prosta zabava s plesom. Vljudo vabljeno. 377-n

— Iz Jutri popoldan pohitite vsi v šiško k »Kamniti mizi«, to je na rojstni dom prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika, kjer bo Narodno prosvetno društvo »Vodnik« poskrbelo, da bo ste ob dobrotah tega sveta vsaj za kratek čas pozabili na težave vsakdanjih dni. Pridite in ne bo vam žal, ker boste vrhu vsega imeli še zavest, da ste podprli kulturno stvar. 381-n

— Iz Premurško gostivanje se vrši danes ob 20. v dvorani na Taboru pri pogrnjenih mizah. Na razpolago bodo prvovrstna vina in jedila zelo po ceni. Vstopnina malenkostna. Vabimo k tej zanimivi premurški svetbi vse Ljubljance, da pokažemo svojo ljubezen do najsevernejših bratov slovenske zemlje. Zato danes vsi na Tabor na gostivanje.

li moški s črnimi jeleki. Svoj sloves so aljajno dokazali tudi mišičasti Učičani v modrih jelekih in tesno se prilagajajočih temnih hlačah. Popolnoma temnomodre so pa tudi Učičanke, ki jim dolge kite krase rdeče rože. Učičani nosijo tri prapore. Hrupno koraka župa Veliki Bečkerek z godbo in štirimi prapori ter bogato okrašenimi Banatčankami in množico civilnih članov.

Za njimi pa godba in vriskanje naznaja prihod župe Kranj z osmimi prapori in bogatimi avbami Gorenjč ter korajžno zavhanimi krivi gorenjskih fantov. Tih jih spremlja skupina Tržačank s svojimi skromnimi narodnimi nošami, a za Gorenjci gredo bataljoni Mariborske župe z 10 prapori in dvema godbama in odlično fanfaro. Ura na magistratu je že triletna na 10. Ljubljance občudujejo svežo lepoto in bujnost mladih štajerk, priznanje pa izrekajo tudi krepkim sportnikom v dresih. Mogočna postava praporščaka Matka otvarja pohod novomeške župe s štirimi prapori in veselo se smehljajočimi Dolenkami v zlatih avbah. Izredno vesel so tudi sosedje iz Hrvatske Zagorja, ki so člani varaždinske župe. Seveda imajo svojo godbo, a člani nosijo osem praporov, temperamentne članice pa spremljajo tudi 4 prapore. Zapeljive so devojke iz Petrinje s svojimi avbicami, srca pa mikajo tudi črnooke Pakračanke. Vendar preveč je krepkih in podjetnih Zagorcev za njimi, ki se v narodnih nošah postavljajo s petimi prapori.

Zvočni kino Ideal

TOM KEENE

v senzacionalnem filmu divjih pustolovščin, napetega zasledovanja in borbe

JEŽA V SMRT

Premiera! Nemski dialog!

Predstave danes ob 4, 7, in 9. zvečer, jutri ob 3, 5, 7, in 9. uri zvečer.

Predilničarji za svoj obstanek

Litija, 30. junija.

Zadnje čase je bilo našim predilničarjem sporočeno, da se je uprava odtičila za znižanje mezd do 15%. To je v kratkem že drugi težak udarec, ki zadeva naše domačine; pred dvema letoma je že zadela naše delavstvo velika redukcija. Delavske mezde že zdaj ne dosegajo eksistenčnega minimuma, zato je usodna vest o redukciji plač razburila vse. Vodstvo NSZ je povabilo uslužbence predilnice na sestanek, ki se je vršil v dvorani na Stavbah. Udeležilo se ga je vse delavstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička. O namenu sestanka je govoril uvodoma tajnik krajevnega podružnice NSZ g. Nace Nadžar.

Zatem je podal še nekatera pojasnja domačin g. Podžupnik, izčrpno je pa poročal o položaju delavstva in njegovih pravicah predsednik centrale NSZ g. Rudolf Juvan iz Ljubljane. Navodila, ki jih je dal našim ljudem naš ožji rojak iz sosednega šmartna, so bila soglasno sprejeta. Vihar navdušenja je žel simpatični nastop mladega voditelja češkega narodnega delavstva g. Frante Klatila, udeleženca češkega Slovač iz Prage, ki se mudi ta čas v naši državi, koder študira delavske prilike. Mnogo vpogleda v težavne razmere naših predilničarjev so nudila tudi poročila delavskih zaupnikov in zaupnic. Ta material bo vodstvu NSZ služil za intervencijo v korist zapostavljenih.

Ob zaključku je bila sprejeta resolucija, ki pobiača vodstvo NSZ, da protestira proti nameravani redukciji plač in jo onemogoči, sklene pa se naj nova kolektivna pogodba, ki naj zaščiti življenjske interese naših delavcev. Iz vrst delavk in delavcev je bila izrečena NSZ soglasna zahvala in zaupnica, v organizacijo pa je vstopilo mnogo novih članov ter s tem dokazalo, da hoče složno podpirati svojo zaščit

Zakaj zagovarjamo pacifizem

Zato, ker zagovarjamo človeka in ker verujemo vanj

Ljubljana, 1. julija. Usoda vseh velikih in lepih idej je ista: obsojena so za krive in škodljive nauke, ki jih je treba zatirati. Človeštvo, namreč, da bi se oklenilo lepe ideje in jo pozdravilo, s slepim sovraštvom zavrača vsako novo misel, vse plemenite nagibe ter nove poti k boljšim življenjskim oblikam stremeske miselnosti. V tem je prokletstvo človeške zlostalosti in na tem sloni gospostvo pesti. Zato je mogoče tudi paradoksa, da morajo idealisti zagovarjati in braniti lepe ideje — češče celo obupno — kot da so nekaj podlega v oči njihovih nasprotnikov. Tako je tudi postalo skoraj pravilo v življenju, da te bolj preganjajo, če si dober, kot če si slab. V našem stoletju, ki ga nekateri imenujejo po krivici stoletje napredka, smo »napredovali« tako daleč, da moramo zagovarjati idejo človečanstva ter pacifizma — zagovarjati samo zaradi tega, ker je nasprotna stališču pojmovanja življenja in ker je nauk in vera, da bo človeštvo napredovalo, da je zmisel našega življenja delo za popolnejše življenjske oblike. Značilno je pa tudi, da so nasprotniki pacifizma ter čiste človečanske ideje tudi mnogi zagovorniki drugega družbenega reda. Ti so prepričani, da je lahko zlonisti gospostvo pesti samo od zunaj na znotraj in ne narobe, hočejo prej spremeniti obliko sveta, kot človeka. Toda bistvo vprašanja v tem postulu ne leži v tem, kateri nazor je pravilnejši, kako se bo lahko dvignilo človeštvo, nego v tem, ali je pacifizem kot ideja potreben ali ne in ali je pa samo »malomeščanska« ideja, kot trde nekateri njeni nasprotniki.

Nasprotniki pacifizma moramo deliti torej v dva tabora: v enen so pravoverni zagovorniki reakcije, ki ne morejo in ne hočejo verjeti, da ne bo več vojn, v drugem so pa oni, ki ne smatrajo ideje pacifizma same na sebi za resno. Zadnji trde, da je ideja miroljubnosti izšla iz vrst malomeščanstva, ki se boji vsakega nemira, ki je največji sovražnik življenjskega napredka, in da se malomeščanstvo ogreva zato za pacifizem, ker je v neprestanem strahu, da bi se mu sicer zrušil tisti njegov svet samozadovoljnosti in komodnosti. Na to trditve lahko odgovorimo takoj brez poglobljene dokazovanja, da je ideja pacifizma prav tako malo malomeščanska, kot vsaka druga velika ideja. Pacifizem in človečanstvo se istovetita, a baš malomeščan je izrazit zagovornik reakcije, če se sploh lahko opredeli v katerem načelnem virvanju. Ideja pacifizma pa ni omejena na tanko socialno plast in ne zahteva v strankarskem programu. Tudi se ne širi v takšni meri s propagando med ljudmi, kot se budi sama od sebe v ljudeh, ki začnejo samostojno misliti. Ideja človečanstva je vseobsežna, je zmaga boljše človeške naravi, je potrdilo, da je res zmisel življenja razvoj v boljše življenjske oblike. Mnogočini ni nihče sugeriral te ideje, sama se je začela zavedati, da je vojna vedno zlo in da

je edini dober sad zadnje vojne spoznanje, da vojne ne sme biti nikdar več ter da je vojna zločin.

Človečanstvo je stremiljenje in vera, da postanejo tudi ljudje dobri in ne le, da postanejo popolni socialni sistemi. Človečanska ideja uči, da morajo vsi posamezniki delati za skupnost, ker vsi tvorimo enoto v družbi, uči pa tudi, da vse zlo sloni na človeški sebičnosti ter da zaradi tega ljudje nimajo zmisla za skupnost. Zato je treba preroditi tudi človeka, ne le ustvariti nov okvir za sožitje ljudi. In zato se mora človek tudi otresti vojnega duha, človek mora začeti tudi čutiti za človeka, ne le propagirati ideje altruizma zgolj v teoriji. Vendar pa ni človečanstvo nekaj sentimentalnega, ni le zadeva čustva, temveč predvsem razuma, saj je ideologija, ki sloni na plemeniti miselnosti, prodirajoči čednejši bol v življenje in izvirajoči iz boljše človeške naravi. Tudi v nauku človečanstva je priznana načela, da je individualizem ovira človeškega napredka, toda človečanstvo uči, da mora dobiti človek ceno, da je človek največja vrednota v življenju ter da je zaradi tega človeško življenje nedotakljivo. Človeško dostojanstvo je treba priznati! Interese je treba podrediti človeku in ne človeka interesom! To je bistvo človečanske ideje, ki obsega s tem tudi tako zvan pacifizem.

Kako absurdna je torej trditev, da je ideja pacifizma v bistvu pasivna ter da se je porodila iz idejne zablode, da moramo mirno pripuščati zlo (Tolstoj)! To pač trde samo oni, ki pravijo, da nasilje lahko iztrebiš samo z nasiljem. Pacifisti se vendar najbolj upirajo zlu, ker se upirajo največjemu zlu, najstrašnejši zablodi, vojni! Pasiven je pa v življenjskem pogledu oni, ki zagovarja, odnosno pripuščajo vojno kot potrebno zlo! Povedati pa ne vedo, zakaj je vojna potrebno zlo. Pravilo je, da vojne ni mogoče odpraviti zaradi tega, ker jo pač vedno nekdo začne in se je treba braniti pred njim. Toda, zakaj bi ne mogla ideja pacifizma prodreti povsod ter bi se vsi odrekli krvavemu obračunavanju? Ali je mogoče tudi vojna brez napadca? Če se ne bodo države več napadale, se jim tudi ne bo treba braniti. Napadale pa se ne bodo več tedaj, ko bo ideja miroljubnosti zavela najširši obseg in ko bo človek dobil pravo ceno. In zakaj bi se ljudje ne mogli odreči zverstvu? Zakaj bi končno ne zmagal razum nad pestjo? In zakaj bi ne delali za njegovo zmago samo zaradi tega, ker vlada zdaj pest?

Zato zagovarjamo idejo pacifizma, ker zagovarjamo človeka, ker verujemo vanj. Kdor ne veruje v človeka, res lahko zagovarja vojno, a pomisliti bi moral, da vojna ne pomeni odrešenja za človeštvo (kako tudi, če ne verujemo v človeka!), nego njegov pogin. Seveda, kdor je tako slep, da zagovarja vojno, ne more spoznati niti tega, da vojne lahko le izpodkopljajo temelje človeštva.

je vedno kazal mnogo zanimanja za naše kraje in ljudi. Čestitamo!

— Napredovanje učiteljev. V višjo položajno skupino so napredovali gg. učiteljiča Ljudmila Peče v Črnomlju in učiteljica Roza Perovič v Pobrežju. Čestitamo!

Šaljiva nogometna tekma

Novo mesto, 30. junija.

Preteklo nedeljo niso samo Zagrebčani uživali v komični nogometni tekmi, tudi Novomeščani so ob slični tekmi prišli na svoj račun. Sprjela sta se na Loku keglaška kluba »Planka« in »Cviček«. Po Novem mestu razstavljene slike kažejo žametno razpoloženje kibicev ob tekmi. Moštvo »Cviček« je nastopilo v najmočnejši postavi z okroglim golmanom, ki je med dolgo proceduro položil težo svojega telesa kar na stol med vrata. Branila sta Pino in Pavlič, kot hali pa so tekali Modic, Slapničar in dr. Furlan. V napadu so briljirali dr. Redivivus, dolgi Rudi, Luznar in dr. Kožuh. »Plankin« golman Drašler je dovolil žoge, kot bi jih zibal. Branilcu Notu je pomagal sam Buk, napadali pa so Muren, Radul, Vahtar, Mežnaršič in Pavle Splihal.

»Planka« je od vsega početka vehementno napadala in vodila z 2 : 0, pa se je boginja sreče nasmehnila okroglegu golmanu in kmalu je »Cviček« izravnal in vodil s 3 : 2. V drugem polčasu so se napadi menjavali, igralci pa so zveli stvar kar za resno, tako, da je napadalec »Planke« krvavel po vsem telesu ter nesel domov potolčena kolena, oguljen vnemi »Planke« jo je »Cviček« zaradi boljše tehnične izvežbanosti, čeravno z največjim trudom, vendar pritisnil ob zid z rezultatom 6 : 5. Čisti dobiček te komične tekme je šel v dobrodelne namene, tako da gre prirediteljem in poštovalnim igralcem dvojno priznanje in hvala.

Iz Litije

— Za naše izseljence. Naša agilna podružnica Jugoslovanske Maticе, ki je že večkrat pokrenila uspešne akcije za naše izseljence, je določila za Vidovdan 500 Din v korist naših izseljenjskih otrok na Westfalskem, ki posejajo tečajse materskega jezika, pa nimajo potrebnih učnih pripomočkov. Učila ponese s seboj delegacija Westfalcev, ki se vrača te dni pod vodstvom g. Bolhe med našo rudarje izseljence.

— Izlet v Trbovelje in na Mrzlico. Foto-odsek SPD Trbovelje otvori jutri ob 10. fotoamatersko razstavo, ki jo prireja v osnovni šoli na Vodih V dokaz prsičnih stikov med zasavskimi planinarji in fotoamaterji se udeležijo otvoritve tudi člani litijskega Fotokluba. Po ogledu razstave pohite v novi dom SPD-Trbovelje na Mrzlico. Vabljeni so tudi litijski planinarji. Skupen odhod v nedeljo z Črnoškanskim vlakom ob osmi uri.

Orjemo...

Ljubljana, 1. julija.

Gospod ustvarja ljudi samo po enem modelu, — po lastni podobi. Tako so nas učili. Res imajo nekateri ljudje daljše noge, drugi pa zopet krajše, vžilo temu pa baje gospod ne more priznati ne velikih, pa tudi ne malih nog. Otročje noge baje imamo — veste, otročje.

To je ni nikakršna pridiga, temveč samo uvod v storijo. Prav rada pripovedujem storije, imam dopačenje nad storijskimi, z eno besedo, naslajam se na storijskimi. Tako — zlaže vam jo pa povem: Sredi polja je stolp. Visok, višji, vse višji od nebotičnika. Obstanem, stelim, občudujem ta stolp. Zdi se mi, da se na vrhu stolpa nekaj premika. Majhna, črna točka. »Ptič bo, vrana, ali — bogisjavedi kaj.« Mahoma se me kot želja, da bi se prepričala, da bi vedela, je-li ptič, ali — bogisjavedi kaj. Saj veste, kako je, če se človeka želja loti. Vrata pošče, nič ne potrika, kar vdere. Jaz pa sem iskala vrata in tudi potrkala bi bila, pa kaj, ko stolp ni imel ne vrat in tudi ne stopnic. Kjer ni vrat in tudi ne stopnic, tam je pač treba plezati. Pa sem plezala. Kaj bi se muzali: plezala sem. Vidite, pa sem se med plezanjem razločila, da črna točka vrh stolpa ni vrana, temveč — človek. Ta človek, kakor ste vi, moj brat, ali pa hodoribodi. Ta človek je sedel na terasi stolpa in je nekaj delal. Med preti je nekaj muncal, sem in tja, tja in sem. Dober dan sem mu voščila, malo bližje sem stopila in sama ne vem, zakaj in kako sem vzkliznila: »Ja, gospod... Vi pa dikač cepite, — če prav vidim.« »Koga? Je zakrčkal gospod in čisto blizu k meni je stopil. Kje imam legitimacijo? Je nimam. Tako, legitimacije nimam, pa na stolp pleza, tako!« »Bah, koliko te je vkup?«

Vzrepetala sem. Mene je namreč jako malo vkup. Gospod naj oprsti radi legitimacije in tudi radi plezanja — sploh pa slabo vidim, šlo slabo vidim... Morda... morda se tistemu, kar je gospod popeljal delat, ne pravi dikač cepiti, ampak... Gospodu se je razjasnil obraz. »Prav imaš, baba, slabo vidiš. Sploh si že bolj v letih in tako ti je težko iti s časom. Ti bom pa razložil.« »Visoko se je vzravnal gospod, potem se je pa malo nagnil k meni: »Ledino orjem, baba, razumeš.« »O, ledino orjete, gospod, jaz neumnica sem pa mislila...« Pred oranjem imam namreč respekt. Če vidim orača, konja in ping, sklonim glavo. »Zvijoj, vzkliznem, veruje mi, ta zvijoj« je iskren, pristen. O, kaj bi bili brez orave! Reveži, lačni in nagl. »Bravo, bravo, me je pohvalil gospod. Dobro mi je dela pohvala, nič ne rečem, vendar nekaj mi ni šlo v glavo. Da dandanes orjejo na vrh stolpa, na cementu! Da dandanes tako orjejo, kakor bi dikač cepili!« Spak, kako se je svet presenjal! Vsega tega nisem na glas mislila, ker sicer bi me gospod ne bil prijel za roko. »Vidiš baba, kako lep razsedl imam. Majhna, nematne črvice, take vas vidim od agorej — navzdol.« »O, gospod, od spodaj navzgor se tudi majhno vidi...« Nič več ne vem, kaj sem se gospodu rekla. Je že moralo biti kaj nepremišljenega, kaj tega, da ga je razkačilo. Me je namreč raz stolpa vrzel. Sedaj imam močnejše pretrese, ja. Pred vsakim stolpom me je sedaj strah. Na nobenega ne bom več

V skalo vsekam podzemni rov na Gradu

Pri prekopavanju zemlje so nalteli delavci na dva rova in na star vodnjak

Ljubljana, 1. julija.

Romani o grajskih skrivnostih, strahovih, zakletih kraljicah, junaških vitezh niso več moderni. Vendar ti zrase kar sam od sebe pred očmi čudovit roman tudi dandanes, če odkriješ takšno skrivnost, kakršen je podzemni rov, ki so ga odkrili nedavno na Gradu.

Na južno vzhodni strani Gradu je v velikem kotu ob poslopju visok sklad skalnatega (lapor) terena. Dočim je okrog in okrog gradu še precej raven teren, je samo v tem kotu višji skoraj za eno etažo. Ker pri gradnji novih poti na Gradu potrebujejo material, so ga začeli kopati v tem kotu. Sicer je pa treba itak zrvnati tla tudi tu v višino poti. Da bo vsaj zidovje manj vlažno. Zemlje je bilo na prhem laporju maslo, v globini je pa kamen precej trd. V desnem kotu ob traktu, ki je podoben stražnemu stolpu (kar je najbrž tudi bil), so prikopali že do temeljev in ko so jih hoteli podizdati ter so kopali za podzidek še nekoliko globlje v lapor, so nalteli na opečni obok, karšni so nad okni ali vratih v starih hišah. Čudno se jim je zdelo, da je zidovje še pod grajskimi temeli, zato so kopali naprej ter končno odkrili 2.10 m visok in 62 cm širok vhod v podzemlje, pod grad. Opečni zid z obokom pri vohodu je 70 cm debel.

Rov je bil zasut z zemljo. Ko so ga očistili, so videli, da je ves v skalo vsekani, na vrhu v polkrogu. Dolg je 3.40 m, visok 2.35 metra in 1.30 širok. Konča se s pokončno (seveda kamnito) steno, ki pa ima pod stropom okroglo odprtino v premeru 60 cm, torej takšno, da človek lahko zleze v njo. Ta nadaljni rov pa ni več tako gladko obsekan kot je večji. Stene so zelo hrupave in neenakomerne. Rov drži le dober meter daleč v vodoravno, nakar se obrne v navpično smer. Navpični rov, ki se proti vrhu razširi, je še zasut. Delavci nimajo naloga, da ga izkopajo. Zdjaj pa morajo tudi naprej odkopati zemljo od kota do poti, da bodo lahko donášali material za podzidavanje grajskih temeljev. V kotu so temelji zelo visoki, približno v višini ostalega terena (poti), vendar so pa dovolj globoki, ker je tam teren toliko višji in ker leže na skali.

Cim so izpraznili večji rov, se je začela na grajskem dvorišču, v kotu med vzhodnim in južno vzhodnim trakom, pod zunanjimi lesnimi stopnicami, sesadati zemlja. Sesadla se je toliko, da se je odkril zasut, s kamnom obzidan vodnjak s premerom 1.30 m. Očividno sta rov in vodnjak v zvezi. Zgoraj vodnjak, spodaj rov! Po površnih meritvah (nekateri prostori so bili zaklenjeni) je reporter ugotovil, da rov res drži proti vodnjaku. Točne ugotovitve so mogoče le na podlagi točnega merjenja ali načrtov, risanih v večjem merilu. Vodnjak bi lahko izpraznil brez posebnih stroškov.

Toda s tem še ni konec skrivnosti. V večjem rovu so odkrili tudi, da so tla obokan strop še enega, zidanega rova. Odprli so ga samo na enem kraju toliko, da so ugotovili, da je v njem voda in lesena cev. Rov je globok, odn. visok 2 m. Lahko se domneva, da je lesena cev nekakšen vodo-

Iz Črnomlja

— Potujočo kmetijsko razstavo, ki nas je nedavno obiskala, smo dočakali z največjim zanimanjem. Naš kolodvor se je bile svedeno okrašen, sprejema pa so se udeležili poleg vseh naših odličnikov tudi kmetije iz vsega sreza, mnogi tudi v narodnih nošah na okrašenih vozovih. Dopoldne in v prvih popoldanskih urah je bil ogled razstave s praktičnimi pojasnili v vsakem posameznemu vagonu, popoldne smo pa gledali lep gospodarski film, ki je vzbudil splošno zanimanje in pozornost. Naši vrli gospodarji so tudi vsem strokovnim, poučnim predavanjem sledili z največjo pozornostjo, pa so marsikateri dobri nauk odnesli domov, da ga tudi praktično preizkusijo. Naglasiti moramo res veliko zanimanje naših ljudi za napredno in moderno kmetijstvo, ker so mnogi prišli po 20 in več km daleč le da si ogledajo nazorno prikazani napredek gospodarstva, ki bi bil tudi našim krajem prav potreben.

— Našim naročnikom bomo te dni razposlali opomine in položnice, pa jih prosimo, da nam nakažejo naročnino, kakor tudi morebitni zaostanek, ker se mora naročnina plačati naprej.

— Srebrni jubilej mašništva bo te dni praznoval naš dekan p. Pavlin Bitner, ki

plezala. Jaz že ne — kaj pa drugi, ki so tudi majhni, radovedni in ne vedo... kaj!

Nimam nič proti stolpom, o ne. Kdor toliko zmora, da si stolp sežida, tak je že nekaj. Le tvojbojico naj bi si vsak stolp omissil. Tvojbojico z napisom: Orjemo! Da ne bomo mi mali ljudje na take stolpe plezali, sicer bo preveč malih ljudi s pretresanimi možgani, ne! Hm! St.

Gorenske krave pod kontrolno molžo

Predosleje pri Kranju, 30. junija.

Delo Zveze živinorejskih selekcijskih združenj za pingavsko govedo v Kranju kaže velik napredek tudi v letu 1932. Od za leto 1931 napravljenih zaključkov kontrolne molže je naraslo v pretečenem letu za 163 krav in se je napravilo za pretečeno leto zaključke za 303 krave.

Najvišja molžnost je bila v l. 1932: 3971 litrov, in to v zadruzi Smednik; je torej manjša za celih 923 litrov od prejšnjega leta, ko je bila najvišja molžnost dosežena v zadruzi Naklo s 4894 litri. Najnižja molžnost je bila v zadruzi Vodice in je znašala 1021 litrov in je torej večja za 85 litrov od l. 1931.

Najlepšo aliko da pa dosežena povprečna molžnost rodovniških krav. Za leto 1931 znaša povprečje molžnosti 2194 litrov, dočim se je ta zmanjšala v preteklem letu za 41 litrov in je povprečje molžnosti vseh pod kontrolno se nahajajočih rodovniških krav za l. 1932 2153 litrov. Nepoznavalcu razmer ta primerek napravi vtisk nazadovanja, kar pa je v resnici ni. Vedeti moramo pri tem, da je v pretečenem letu cena mleku zelo padla in je imelo to za vzrok, da so živinorejci odtegnili kravam močno krmo in jo hranili le bolj naravno. To se posebno jasno pokaže v zadruzi Naklo, katera je izkazala povprečno molžnost za leto 1931 2794 litrov mleka, dočim je v letu 1932 padla na 2373. Deloma je na padec vplivala tudi poznoletna suša in pa pomankanje krme, ker je živinorejce že začetkom zime moral štediti z klajo, da je živino mogel preko zime prarediti. Vendar ni padec povprečja splošen. Nazadovale so re štiri zadruge: Hrastje za 309 litrov, Naklo za 421, Predosleje za 28 in Trstenik za 220 litrov. Napredovale pa so zadruge: Cerklje za 334 litrov, Smednik za 167, Voglje za 5, Zabnica za 123 in Gorje za 286. Močan vpliv na zaključek delajo pač tudi zadruge, ki za leto 1931 še niso vodile kontrolne molže, ker teh je kar 10: Mavčiče, Olsčevke, Predvor, Selca, Stražišče, Senčur, Veleosovo, Vodice, Skaručna in Šinkov turn.

Od vseh rodovniških krav, ki so bile celo leto pod kontrolno, se je namolžilo 651.686 litrov mleka, od krav, ki so se pod kontrolno nahajale samo nekaj mesecev, se je namolžilo 90.190 litrov, za nekaj krav pa se je kontrola vodila tudi izven rodovnika pa pri članih zadrug in so te krave dale 8485 litrov mleka. Skupno znaša množina namolženega mleka pod kontrolno se nahajajočih krav v l. 1932 nič manj kot 750.371 litrov.

Že samo te številke so jasen dokaz, s kako žilavostjo vrše svojo nalogo naše živinorejske selekcijske zadruge, ki delajo vse pod enotnim vodstvom svoje Zveze. Vedeti je treba, da je težko med živinorejci vzdržati disciplino, da redno svojo kontrolno nalogo izvršujejo, kar je spričo današnje vrednosti živine in mleka kaj lahko razumeti. Vendar je pričakovati, da bodo člani zadruge kakor tudi Zveza živinorejskih selekcijskih združenj v Kranju še več uspeha dosegle v tem letu, ker so tudi tiste zadruge, ki so deloma dremale v letu 1932, prišlele z novim letom z intenzivnim delovanjem. Treba pa bo, da bodo javne ustanove, tako banska uprava, sreski kmetijski odbori, kakor tudi občinski kmetijski odbori tem organizacijam nudile potrebna sredstva za nadaljnje delo, ker v nasprotnem primeru so vse doprinese žrtve brez pomena.

Ovsenik Janez, tajnik Zveze živ. selek. zadrug za pingav. govedo v Kranju.

— Potujočo kmetijsko razstavo je po priznanju vodilnih organov obiskal doslej največji odstotek prebivalstva v Metliki, in sicer od 10.800 prebivalcev 2123 obiskovalcev, kar pomeni nad 60 odstotkov, če odštejemo starce in otroke. Rekorden je bil obisk kljub temu, da so nekateri kraji našega sreza po štiri in več ur hoda oddaljeni od železniške postaje v Metliki. Zilvahnno zanimanje potrjuje, da naši kraji res zaslužijo vsako podporo oblasti, ker kmet sam stremi za izobrazbo in želi čim bolj modernizirati svoje gospodarstvo.

— Naših Sokolov je se udeležilo I. pokrajinskega zleta SKJ v Ljubljani 172 na čelu s svojim starostar br. Dakom Makarjem, našim narodnim poslancem. Zleta se je udeležila tudi naša mestna godba, ki so jo v povorki razvtrstili pred sarajevsko župo, ki ni imela svoje godbe. Nastopili pa so tudi z lepim uspehom v ljubljanskem radiu poleg metliškega okteta in poleg predavanja predsednika društva Bela Krajina dr. Koceta.

— Uspehi naših dijakov pri sprejemnih izpitih za gimnazije so bili odlični. Mnogo jih je bilo vpisanih v novomeško gimnazijo, nekateri pa tudi v zagrebško, ker je najbližja in najbolj pripravna za naše kraje gimnazija v Karlovcu odbila sprejem belokranjskih dijakov, dočim zagrebška gimnazija ni našim dijakom delala nobenih preglavov pri sprejemu. Bil bi skrajni čas, da taki paradoksi v postopanju posameznih oblasti odpadejo, ker je res čudno, kako sme gimnazija v Karlovcu odklanjati naše dijake, zagrebška pa jih gostoljubno sprejema in se čudi postopanju Karlovca. Zato imajo seveda starši mnogo večje izdatke za šolanje svojih otrok.

— Na vozu mrtvega človeka je peljal neki kmetič iz vinograda skozi Metliko. Držal ga je za lase in posadil poleg sebe, da bi se ne zgrudil. Vendar pa se je stvar našemu policajcu zdelo čudna in je vznokla ustavil ter ugotovil, da je sopotnik na vozu že davno mrtev in hladan. Obdukcija je pokazala, da je pokojnika zadela srčna kap in se tako kmetiču seveda ni zgodilo nič hudega. Le zanimivo je, kako se naši ljudje boje oblasti kar posebno dokazuje baš ta primer.

— Pomanjkanje učni moči bomo v prihodnjem letu zopet močno občutili, ker nam bodo manjkale kar štiri. Ze letos sta bila sedmi in osmi razred naše osnovne šole združena, kar bi sploh ne smelo biti,

Iz Metlike

— Potujočo kmetijsko razstavo je po priznanju vodilnih organov obiskal doslej največji odstotek prebivalstva v Metliki, in sicer od 10.800 prebivalcev 2123 obiskovalcev, kar pomeni nad 60 odstotkov, če odštejemo starce in otroke. Rekorden je bil obisk kljub temu, da so nekateri kraji našega sreza po štiri in več ur hoda oddaljeni od železniške postaje v Metliki. Zilvahnno zanimanje potrjuje, da naši kraji res zaslužijo vsako podporo oblasti, ker kmet sam stremi za izobrazbo in želi čim bolj modernizirati svoje gospodarstvo.

— Naših Sokolov je se udeležilo I. pokrajinskega zleta SKJ v Ljubljani 172 na čelu s svojim starostar br. Dakom Makarjem, našim narodnim poslancem. Zleta se je udeležila tudi naša mestna godba, ki so jo v povorki razvtrstili pred sarajevsko župo, ki ni imela svoje godbe. Nastopili pa so tudi z lepim uspehom v ljubljanskem radiu poleg metliškega okteta in poleg predavanja predsednika društva Bela Krajina dr. Koceta.

— Uspehi naših dijakov pri sprejemnih izpitih za gimnazije so bili odlični. Mnogo jih je bilo vpisanih v novomeško gimnazijo, nekateri pa tudi v zagrebško, ker je najbližja in najbolj pripravna za naše kraje gimnazija v Karlovcu odbila sprejem belokranjskih dijakov, dočim zagrebška gimnazija ni našim dijakom delala nobenih preglavov pri sprejemu. Bil bi skrajni čas, da taki paradoksi v postopanju posameznih oblasti odpadejo, ker je res čudno, kako sme gimnazija v Karlovcu odklanjati naše dijake, zagrebška pa jih gostoljubno sprejema in se čudi postopanju Karlovca. Zato imajo seveda starši mnogo večje izdatke za šolanje svojih otrok.

— Na vozu mrtvega človeka je peljal neki kmetič iz vinograda skozi Metliko. Držal ga je za lase in posadil poleg sebe, da bi se ne zgrudil. Vendar pa se je stvar našemu policajcu zdelo čudna in je vznokla ustavil ter ugotovil, da je sopotnik na vozu že davno mrtev in hladan. Obdukcija je pokazala, da je pokojnika zadela srčna kap in se tako kmetiču seveda ni zgodilo nič hudega. Le zanimivo je, kako se naši ljudje boje oblasti kar posebno dokazuje baš ta primer.

— Pomanjkanje učni moči bomo v prihodnjem letu zopet močno občutili, ker nam bodo manjkale kar štiri. Ze letos sta bila sedmi in osmi razred naše osnovne šole združena, kar bi sploh ne smelo biti,

Iz Celja

— c Redna letna skupščina sreske organizacije JRKD v Celju bo v nedeljo, 9. t. m. ob 8. zjutraj v Celjskem domu v Celju z naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo sreskega odbora; 2. poročilo poslance g. Ivana Prekorske; 3. poročilo članov banovinskega sveta; 4. volitev delegatov in namestnikov za kongres stranke, ki bo 21. in 22. t. m. v Beogradu; 5. služajnosti. Udeležba je obvezna za vse krajevne organizacije. Pristop na sresko skupščino imajo samo v statutu predvideni delegati krajevnih organizacij, ki se morajo kot taki izkazati. Krajevne organizacije prejmejo o tem posebna pismena navodila.

— c Desetletni jubilej bodo proslavili absolutni drž. dvorazredne trgovske šole v Celju letnika 1923 v nedeljo 9. t. m. ob 10. dopoldne na vrtu hotela »Evropa« v Celju. Absolventi naj javijo svojo udeležbo g. Denišu v Celju.

— c Nedeljski nogomet. V nedeljo, 2. t. m. ob pol 11. dopoldne bo na Glaziji zanimiva trening tekma med vojaškim teamom 39. pehotnega polka v Celju in SK Celjem, ob 17. pa se bo pričela na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« prijateljska nogometna tekma med mariborskimi S. K. Rapidom in celjskimi Atletiki.

— c Izgube in najdbe. Dne 25. junija je bila izgubljena med vožnjo iz Celja v Savinjsko dolino v vlakcu črna ročna torbica iz katčega usnja. Najditelj naj jo odda proti nagradi postajaščniku na prvi postaji. Dne 27. junija je bila v Klavniški ulici ali pa na Cesti na grad izgubljena ženska ročna torbica z manjšo vsoto denarja. Dne 25. junija ob pol 5. zjutraj je bil najden na Masarykovem nabrežju siv moški klobuk, 28. junija v nekem vinotoču na Zvodnem rjava usnjata denarnica s fotografijami: v Savinji v Celju pa so našli okrog 600 Din vredno turbino.

— c Nočno lekarniško službo ima od vštetegeta petka 7. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

ker sicer pouk nima in ne more imeti onega pomena in uspeha, ki naj bi ga imel. Najno potrebno bi bilo prazna mesta popolniti in omenjena dva razreda razdružiti, ker je vendar mnogo absolviranih učiteljev doslej še brez služb.

— Štaterska kokoši ni za naše kraje. Na inicijativno oblasti smo nedavno dobili več štaterskih rjavih kokoši in večjo količino valilnih jajc, seveda proti odkupnini. Obnesle pa se niso niti kokoši, še manj pa jajca, od katerih so mnoga sploh zatajila, iz ostalih pa so se izlegli piščanci raznih barv, kar dokazuje, da kokoši ni selekcionirana, ker bi sicer barva piščancev morala biti enotna. Jajca teh kokoši niso niti za izvoz, ker je njihova težina pod določenim minimumom (60 gr), namreč komaj okrog 50 gr. O resničnosti tega slabega izkustva s štaterskimi kokoši v naših krajih se je prepričal tudi referent za perutinarstvo iz kmetijskega ministrstva g. Bajkov, znani perutinarski strokovnjak in pisatelj, ki je potujočo kmetijsko razstavo spremljal. Bilo bi potrebno za naše kraje določiti posebno vrsto kokoši glede na naše krajevne razmere. Priznava bi bila menda najbolj Leghorn.

Iz Trbovelj

— Rudarski shod. Tukajšnja podružnica NSZ priredi jutri ob 16. uri v dvorani gostilne Forte javen shod, na katerem se bo razpravljalo o težkem položaju rudarskega delavstva, o razdelitvi brezplačne moke in brezposelnih kuhinji itd. Za shod vlada med rudarskim delavstvom veliko zanimanje.

— Predavanje o novem občinskem zakonu. Na Vidovdan popoldne je priredilo tukajšnje Društvo jugoslovanskih obrtnikov v meščanski šoli dobro obiskano predavanje o novem občinskem zakonu. Predavatelj župan g. Gustav Vodušek je v poljudnih besedah razlagal določbe novega zakona, ki bo naše občine do temelja spremenil. Novi zakon vsebuje mnoge ugodnosti gospodarskega značaja, zato je zlasti za naše obrtnike velikega pomena, da se seznanijo z njega vsebino. — Pri raznoterostih se je razvela živahna in zanimiva debata o gospodarskem in finančnem položaju naše občine, v kateri je g. župan izčrpno pojasnjeval velike težkoče, ki še čakajo občino glede na rastočo gospodarsko krizo in njene posledice. Zato je nujno potrebno, da se obrtniško krepko strne v svojih organizacijah, ker edinele z njimi bo lahko ščitilo svoje interese v javnih gospodarskih zastopih, kakor je tudi občina. G. župan je v nadaljnjem tudi omenil velike zasluge našega rojaka gospoda ministra Kramerja, ki se je neumorno trudil, da se je doseglo za rudnike Trboveljske vsaj dandanašnja naročila, ker bi bila sicer beda in pomanjkanje še vse strašnejše in morda bi rudnik celo že zaprl. — Zato se mora tudi naše obrtnišvo priključiti velikemu vsedržavnemu pokretu JRKD, ker edino s tem močnim vsenarodnem pokretom bomo lahko očuvali naše narodno gospodarstvo in se ubranili pred pogibeljo. Naši obrtniki so sledili izvajanjem g. župana z veliko pozornostjo ter mu izrekli zahvalo z željo, da bi jih še večkrat seznanil z gospodarskimi problemi občine, ki so tako ozko povezani z interesi obrtniškega stanu.

Iz Celja

— c Redna letna skupščina sreske organizacije JRKD v Celju bo v nedeljo, 9. t. m. ob 8. zjutraj v Celjskem domu v Celju z naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo sreskega odbora; 2. poročilo poslance g. Ivana Prekorske; 3. poročilo članov banovinskega sveta; 4. volitev delegatov in namestnikov za kongres stranke, ki bo 21. in 22. t. m. v Beogradu; 5. služajnosti. Udeležba je obvezna za vse krajevne organizacije. Pristop na sresko skupščino imajo samo v statutu predvideni delegati krajevnih organizacij, ki se morajo kot taki izkazati. Krajevne organizacije prejmejo o tem posebna pismena navodila.

— c Desetletni jubilej bodo proslavili absolutni drž. dvorazredne trgovske šole v Celju letnika 1923 v nedeljo 9. t. m. ob 10. dopoldne na vrtu hotela »Evropa« v Celju. Absolventi naj javijo svojo udeležbo g. Denišu v Celju.

— c Nedeljski nogomet. V nedeljo, 2. t. m. ob pol 11. dopoldne bo na Glaziji zanimiva trening tekma med vojaškim teamom 39. pehotnega polka v Celju in SK Celjem, ob 17. pa se bo pričela na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« prijateljska nogometna tekma med mariborskimi S. K. Rapidom in celjskimi Atletiki.

— c Izgube in najdbe. Dne 25. junija je bila izgubljena med vožnjo iz Celja v Savinjsko dolino v vlakcu črna ročna torbica iz katčega usnja. Najditelj naj jo odda proti nagradi postajaščniku na prvi postaji. Dne 27. junija je bila v Klavniški ulici ali pa na Cesti na grad izgubljena ženska ročna torbica z manjšo vsoto denarja. Dne 25. junija ob pol 5. zjutraj je bil najden na Masarykovem nabrežju siv moški klobuk, 28. junija v nekem vinotoču na Zvodnem rjava usnjata denarnica s fotografijami: v Savinji v Celju pa so našli okrog 600 Din vredno turbino.

— c Nočno lekarniško službo ima od vštetegeta petka 7. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

V šoli.

— Mihec, povej nam, zakaj je pojedel Adam v raju jabolko?

— Menda zato, ker ni smel jesti mesa.

Kopanje v morju še ni staro

Komaj 200 let je tega, kar so začeli ljudje graditi moderna morskala kopališča

Čeprav spada zdaj kopanje v morju k največjemu užtku in čeprav je bilo morje tudi v starem veku zelo priljubljeno, so ljudje do 18. stoletja morje prejel sovražili, nego ljubili. V novejši zgodovini je kopanje v morju znano šele 200 let. Neke angleški list je objavil članek o prvem morskem kopališču, zgrajenem pred 200 leti pri pristanišču Scarborough. Misel, da je kopanje v morju človeškemu zdravju koristno, je prvi sprožil angleški zdravnik sir John Floyer. Že v začetku 18. stoletja je objavil več razprav, ki je v njih priporočal kopanje v morju kot zdravilno sredstvo. Njega lahko imenujemo tudi ustanovitelj morskega kopališča, kajti njegovo neumorno delovanje je našlo kmalu odmev najprej v Angliji, pozneje pa po zaslugi prof. Lichtenberga iz Göttingena tudi v Nemčiji.

Zgrajeno je bilo prvo morsko kopališče ob Baltičkem morju v Doberanu, ob Severnem morju pa v Nordeneyu. Leta 1773 zgrajeno pristanišče Scarborough je nudilo kaj čudno sliko. Prispeli so ljudje, da bi se kopali v morju, kar je bilo takrat nekaj nerazumljivega. Letoviščarji so se dali nositi na nosilnicah v morje ali pa so se vozili v napol pokritih čolnih. Prvo priljubljeno morsko kopališče v našem pomenu besede je bilo v Margati, kjer je uvedel Mr. Beale prve kopalne vozčke s konjsko vprego, nazivane tudi kopalni stroji.

Leta 1750 je napisal dr. Russen knjigo o blagodejnem vplivu morske vode na človeško zdravje in svojo teorijo je praktično uveljavil v Brightonu. Morsko kopališče Brighton je postalo dobrih 30 let pozneje znamenito, ker ga je poselel takratni angleški prestolonaslednik in s tem je kopališče mnogo pridobilo; kopanje v morju je prišlo v modo. Prvine se je kopal vsak dan ne glede na vreme in pogumno je plaval daleč na morje. Njegov učitelj plavanja, Smoaker, se je

večkrat zelo jezil, ker se je bal za prihodnje življenje, bal se je pa tudi kazni, ki bi ga doletela, če bi se princu kaj zgodilo.

Mlade pogumneže so navadno vlačili za lase iz vode. Hudo je pa bilo, ko so prišli v modo kratki lasje. Kopališki uslužbenci so se jeli pritoževati, da zaradi nove mode ne morejo spraviti držnih plavačev iz vode. Preklinjali so kratke lase in zahtevali, naj se ta moda odpravi. V morskem kopališču so bili uslužbeni moški in ženske. Kopanje tik ob obali je bilo prepovedano. Kopalci so se vozili na vozčkih v morje in vsak kopalac je bil pod nadzorstvom kopališkega uslužbenca. V morskem kopališču uslužbene ženske so imele več dela, nego moški, kajti ženske kopalne obleke so bile v starih časih tako komplicirane in težke, da so kopalke med plimo padale kakor muhe in so jih morali nositi iz vode. Kopališki uslužbenci so imeli zelo lepe dohodke in so ustanovili zvezo. Ko je uvedla kopališka uprava v Brightonu leta 1870 nove kopalne vozčke in sprejela v službo nove moči, je organizacija starih uslužbencev odločno nastopila proti nji.

Proti koncu 18. stoletja je bilo kopanje v morju že splošno v modi. Manjkalo tudi ni ljudi, ki so se kopali še pozimi. Fanny Burney pripoveduje v svojem spisu iz leta 1782, kako se je vsak dan kopala s svojimi prijateljicami v hladnem morju pozimi že ob šestih zjutraj, ko je bila še tema. V drugi polovici 18. stoletja je prišlo v modo morskopališče v Weymouth, in sicer zato, ker ga je poselel vojvoda Gloucesterski, ki si je dal zgraditi v Weymouthu krasno vilo, izpremenjeno pozneje v hotel Gloucester. Leta 1789 je poselel vojvoda angleški kralj s kraljico in s tremi princami. Ko se je kralj prvič kopal v morju, je igrala godba, skrita v kopalnem vozčku, državno himno.

starih gradov, s podstrešij, za prikazovanje starih dobrih časov, ko še ni bilo anten in radia, da bi pa jeli pred njimi bežati. V Posadani ima pa neka dama ptičjo bolnico, kjer leži kanarčke, papige itd. Mrs. Allan Berva-Alleen je ustanovila kolonijo iz starih vozov cestne železnice. Kakor pri nas iz železniških vagonov, tako imajo tam iz tramvajskih vozov celo poletno kolonijo. Vozovi so sedaj razkošno opremljeni, imajo električno razsvetljavo in vodovod, stanujejo pa v njih večinoma umetniki, pisatelji, glasbeniki itd.

Nov Marconijev izum

Marconi, ki je dal človeštvu radio, bo menda za Edisonom največji izumitelj vseh časov. Nepristano si beli glavo z novimi izumi, dela navadno tudi ponoči, počitka skoraj ne pozna. Slavni učenjak se dobro zaveda, da pomeni radio začetek nove dobe v razvoju človeštva in da je to šele prvi korak k novim, še mnogo večjim uspehom. Angleški listi poročajo o novem Marconijevem izumu. Gre za novo vrsto daljnopisnih strojev. V hipu, ko so besede napisane s posebnim pisalnim strojem, jih lahko takoj projiciramo na platno, oddaljeno tudi več tisoč kilometrov.

Nov Marconijev izum pomeni popoln preokret v brzojavnem, odnosno telefonskem prometu med poedinimi deli sveta, ki jih ločijo morja. Doslej smo si morali pomagati s kablji, ki bodo pa odpadli, čim bo Marconijev izum izpolnjen. Zlasti za trgovske kroge bo ta izum velikega pomena. Trgovci bodo lahko kar v svojih pisarnah zasledovali gibanje cen na borzah. Brzojavke se lahko prenašajo ne samo v polpolni temi, temveč tudi v mraku sobi.

Idila na orjaškem topu

Mornarji angleške križarke »Valiant« so se dali fotografirati na celi najtežji top. Sprejda pa sedi njihov priljubljeni kuža »Bonzo« z mornariško čepico na glavi.

Avtobuse izpodriva tramvaj

Ne samo železniškemu, temveč tudi tramvajškemu prometu škoduje avtobusni promet tam, kjer ni tako obremenjen z javnimi datjavami, kakor pri nas. Na Poljskem so ustanovili pred leti zvezo mestnih prometnih sredstev, ki vodi točno statistiko o razmerju med poedinimi vozili. Najnovejša statistika se nanaša na velika mesta Varšavo, Poznań, Lodz, Krakov, Lvov, Torun, Bromberg in Grudzioc. Leta 1931 so prepeljali tramvajev tehi mest 403.000.000 ljudi, lani pa samo 348 milijonov. To je znatno nazadovanje, ki se čuti tem bolj, ker so padli dohodki cestnih železnic za 12 milijonov zlotov. Zato ni čuda, da gre razvoj tramvajskega prometa na Poljskem zdaj zelo počasi. Dolžina tramvajskih prog se povečala komaj za en odstotek, obenem se je pa znižalo število prevoženih kilometrov od 72 na 68 milijonov.

Valiti vso krivdo na gospodarsko krizo bi bilo napačno. Tudi avtobusni promet čuti krizo in vendar napreduje. Povečala se je dolžina avtobusnih prog, naraslo je število potnikov in tudi prevoženih kilometrov. Avtobusni promet napreduje ne glede na to, da je vožnja z avtobusom dražja, nego s tramva-

jem. Vzrok nazadovanja tramvajskega prometa je deloma tudi v tem, da vozijo tramvaj razmeroma počasi. Hitrost pa igra v velikih mestih veliko vlogo.

Poljubi pred sodiščem

Pred dunajskim sodiščem se je obravnavalo te dni vprašanje poljubov. Povod za to je dal neki trgovec, ki je zahteval ločitev od žene po njemu krivdi, ker je v trgovini poljubila svojega znanca, daljnega sorodnika po Adamu. Ko jo je mož trdo prijel, čes, kako je mogla javno poljubiti tujega moža, je odgovorila, da ga pozna že 10 let in da se vsak dan vidita. Tako se je opravičevala, obenem je pa še pripomnila, da je dotični gospod že prileten, da bi ji bil lahko oče in da je bil torej poljub več ali manj očetovski. Mož se je pa zasmel, čes, le poj mi o očetovskem ali prijateljskem poljubu, jaz že vem, kako in kaj je bilo. In poklical je za pričo prodajalko, ki je videla, kako je njegova žena poljubila tujega možkega.

Pred sodiščem se je razvila debata, kako razločujemo poljube. V debato so posegli advokati, oglašil se je tudi državni tožilec, za njim pa še paznik. Pa so prišli do zaključka, da imamo več vrst poljubov. Eni so prijateljski, od katerih nihče nima užitka, drugi so sovražni, tudi brez užitka, tretji enostranski, ki ima od njih užitek samo eden, in končno obojestranski, ki pri njih uživata oba. Prodajalka je za zardela, čes, da je treba razlikovati poljube tudi po tem, kam poljubljamo. Sodnik jo je pa zavrnil, da ni naloga sodišča razpravljati o poljubih iz tega vidika in da naj govori stvarno. Odgovori naj na vprašanje, ali se ji je zdelo, da je bil poljub nedolžen, prijateljski, erotičen ali pohujšljiv. In prodajalka je priznala, da je trajal predolg, da bi bil samo prijateljski, brezpomemben. Druge priče so pa izpovedale drugače in tako bodo morali povabiti na sodišče še glavnega krivca, da pokaže na primeru, kakšen je bil poljub. Razprava in nadaljnji poljubi so bili torej odločeni.

Filmski igralec Arbuckl umrl

Iz New Yorka poročajo, da je umrl tam znani filmski komik Fatty Arbuckl, ki je bila začela njegova slava slediti po senzacionalnem procesu iz leta 1921. S tem je končana tudi ganljiva zgodba enega najbolj znanih in svojčas najbolj priljubljenih filmskih komikov, ki si je bil pridobil simpatije občinstva pod imenom Fatty in ki se je njegova filmska kariera zaključila prav za prav že dolgo pred koncem njegove življenjske kariere. Dobrodušnej in junak nešteti ameriških grotesk je postal pred 12 leti nepričakovano zelo žalosten junak tragičnega primera, ki je izpremenil življenje priljubljenega filmskega komika v pravo žalost.

Fatty je priredil veliko pojedino in njegova žrtev je postala filmska igralka Rappayeva. Med rajanjem in poplavanjem ji je postalo slabo in Arbuckl jo je odnesel v sosedno sobo, od koder se je pa začel kmalu njen smrtni krik. To je zadalo filmskemu komiku usoden udarec. V Ameriki so organizirali celo kampanjo proti njemu, plakate njegovih filmov so povsod strgali, filme prepovedali, v Arizoni in Texasu so pa cowboys z revolverji streljali v platno, ki je bila na njem slika nekega priljubljenega komika. Odpor proti njemu se je še povečal, ko je prišlo na dan, da živi njegova stara mati kot perica v veliki bedi z dvema srotama, dočim je služil Fatty stotisočake. Sele nedavno je Fatty znova poskusil svoje srečo, misleč, da so ljudje že pozabili, kakšen greh teži njegovo vest, pa ga je javnost odločno odklonila.

Na lastno pest se razorožuje.

Vojaku manjka na suknjiču gumb in častnik se jezi: Kaj pa misliš o sebi? Mar si več, kakor ženevska konferenca, da se razorožuješ na lastno pest.

Seveda ne.

Profesor v šoli: Potem je zasedel rimski prestol Vitellius, seveda pa ne ti, ki je bil 10 let poprej umorjen.

Med prijateljskimi.

— Praviš, da si plačala za čiščenje rokavic en frank. Jaz sem pa dala rokavice očistiti v isti trgovini in morala sem plačati dva franka. Kako je to mogoče?

— Najbrž računajo po velikosti rokavic.

Poznavalec.

— Življenje na kmetih vam torej ugaia? Gotovo se spoznate tudi na rejo domačih živali. Ali vam kure dobro neso?

— Zelo sem zadovoljen z njimi. Doslej mi niso znesle še niti gnilega jajca.

Pogum.

— Gospod doktor, gre za tri zobe, ki jih je treba izdreti. Toda prosim vas, brez posebnih ovinkov in enostavno, kar se le da.

— Dobro, gospod, tako pogumnih je malo. Kar sedite, prosim.

— Jaz? Ne, gre za mojo ženo, ki sedi zunaj v čakalnici.

Zagovor.

— Trdite, da ste tožitelja nekajkrat samo lahko udarili. Tožitelj pa trdi nasprotno.

— Tega vendar ne more vedeti, gospod sodnik, saj se je že po prvem udarcu onesvestil.

Iz Novega mesta

— Strelci, pozor! Strelska družina je med najdelavnejšimi našimi društvi. Pozimi je streljalo njeno članstvo v gostilniških prostorih pri Pouli na Trgu kraljeviča Petra in pri Murnu na Bregu, poleti tam za sveto Ano. Eno kot druga mnogim ni prišlo, sedaj pa je družina prenovila staro vojaško strelišče čez Krko v Ragov log in tako bo menda vsem prav. Praktično in prijetno bo vsekakor. Jutri dopoldne se vrši ob vsakem vremenu slavnostna otvoritev strelišča. Ob pol 11. dopoldne zbirališče pred rotovžem in nato odhod z godbo skozi Vrhovce v Strelško ulico. Vabljeni vsi prijatelji viteškega sporta!

— Konjska dirka je jutri popoldne v bližnjem St. Jerneju pod Gorjanci. Zjutraj bodo imeli Sentejnjecani manifestacijsko zborovanje JRKD, na katerem bo poleg mnogih poslancev govoril tudi minister g. Ivan Pucelj.

— Pastirčkova nesreča. V Veliki Bučni vasi je pasel osemletni šolarček Stanko Rifelj krave. Sel je posebno hudo zavrčal iz skode, pa se je zapodila vanj, ga podrla in sunila z rogom v spodnjo čeljust, da mu jo je raztrgala. Prepeljali so ga v bolnico.

— Važna nogometna tekma. Preteklo nedeljo so Novomeščani gostovali v Trbovljah. Tekma je končala remis (2 : 2). Jutri popoldne se bo odigrala na naši Loki revanšna prvenstvena tekma med trboveljskim S. K. Amaterjem, prvakom Zasavja, in prvakom ljubljanskega okrožja, novomeškim S. K. Elanom. Od te tekme zavis, ali bo prišel Elan v finalno tekmo vanje in se končno spoprijel s prvakom mariborskega okrožja. Ker je S. K. Amater soliden klub in ker ga bodo spremljali številni kibici, ki so po banovini znani kot najbolj temperamentni, bo imel Elan kaj težak posel. Zato vabimo Novomeščane, da napolnijo pred nogometnimi počitnicami še enkrat Loko in z »drukanjem« priporočijo svojo klubsko do zmagel. Igralec Elana pozivamo, da zaigra za voljo, desno krilo in leva zveza pa naj se odvada neuspešnega soliranja! Sportno občinstvo opozarjamo, da se more in sme vsako brezplačno udeležiti nagradnega tekmovanja in da prejmejo prvi trije, ki pogodijo rezultat nedeljske tekme, praktična darila!

Pretrsljiva Kalvarija ljubeče žene-matere in dveh nedolžnih otročičev se vam odkrije v nepozabnem romanu

Prokletstvo ljubezni,

ki ga lahko dobite pri upravi »SLOVENSKA NARODA«, LJUBLJANA, Knafljeva ulica 5. Oba dela broširana Din 30.— (s poštnino Din 35.—), okusno vezana v celo platno s poštnino Din 50.—. — Znesek se lahko pošlje po nakaznici ali po povzetju.

Radioprogram

Nedelja, 2. julija.

8.15: Poročila. 8.30: Gimnastika (M. Dobovšek). 9: Versko predavanje. 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 10: Potovanje po Evropi in tujski promet (prof. O. Sest). 10.30: Humoriistično čtivo (Mirko Kragelj). 11: Radio orkester. 12: Čas, plošče. 15: Kmetijska ura (dipl. agr. Jamnik). 15.30: Slovenske narodne izjave. Radio orkester in samospevi s kitaro gđ. Rudolf Vida. 16.30: Claudel: Zamenjava, igra ljudski oder. 20: Celosolo koncert, izvaja Gustav Müller. 21: Harmonika solo, g. Stanko. 21.45: Čas, poročila. 22: Radiopop. 23: Konec.

Ponedeljek, 3. julija.

12.15: Plošče. 12.45: Dnevne vesti. 13: Čas, plošče, borza. 18.30: Radio orkester. 19.30: Geografija Slovenije — esperanto (dr. Reja). 20: Naša mala letovišča (dr. Andrejka). 20.30: Prenos iz Zagreba. Vmes čas in poročila. 22.30: Plošče. 23: Konec.

Torek, 4. julija.

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče, borza. 18.30: Radio orkester. 19.30: Kaj je religija (fr. Terseglav). 20: Prenos zabavnega lutkarskega večera ob priliki mednarodnega kongresa lutk (iz Zvezde). 22: Čas, poročila. 22.15: Radio jazz. 23: Konec.

Sreda, 5. julija.

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče, borza. 18.30: Otroški kotiček (ga. Gabrijeličeva). 18.30: Angleške plošče. 19: Potovanje v Maroko in na Visoki Atlas (dr. Reja). 19.30: Literarna ura: Pesnik in sodobnost (Miran Jarc). 20: Brahmsov večer. 1. Uvodno predavanje (g. Mirko Polič). 2. Klavirske skladbe, ga. Šmalc-Svajger. 3. Samospevi, ga. Škerlj-Medvedova. 22: Čas, poročila. 22.15: Radio-jazz. 23: Konec.

Četrtek, 6. julija.

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče, borza. 18.30: Radio orkester. 19.30: Gospodinska ura: Meso in mesne jedi (ga. Svetelova). 20: Zaščitna dolžnikov (Lederer Janko). 20.30: Pevsko društvo »Slavica«. 21.15: Flavta-solo, izvaja Korošec Slavko. 22: Radio orkester. 23: Konec.

Petek, 7. julija.

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče, borza. 18.30: Radio orkester. 19.30: Reja malih živali (Društvo »Zivalce«). 20: Zaključno glasbeno predavanje (Sr. Kapor). 20.30: Prenos iz Beograda. Vmes čas in poročila. 22.30: Plošče. 23: Konec.

Sobota, 8. julija.

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Radio orkester. 19: Problem izobraževanja našega naroda (dr. St. Gogala). 19.30: Slike iz narave (Joža Herfort). 20: Orkester »Grafike«. 21: Kuplete poje g. Bajda. 21.30: Čas, poročila. 21.45: Radio orkester in jazz. 23: Konec.

Avtomobilski dirkač Birkin umrl

Znani angleški avtomobilski dirkač sir Henry Birkin je v četrtek v Londonu podlegel zastrupljenju krvi. Obžgal se je bil na roki na avtomobilski dirki za »Grand Prix« v Tripolisu. Opeklini se je pridružil zastrupljenje krvi. Birkin je ležal tri tedne v bolnici, potem je pa v silnih mukah umrl. Pokojni je bil intimen prijatelj najslavnejšega dirkača naših časov Malcolma Campbella, ki ga je njegova smrt zelo potrla.

Čeprav torej sir Birkin ni umrl neposredno na dirkališču, je žal vendar postal žrtev svoje tekmovalne kariere, ki je bila pri njem kakor pri večini Angležev bolj sport, nego poklic. Poleg lorda Howe, Eosbona in Elbridgea ni bilo bolj znanega angleškega tekmovalca v kategoriji manjših avtomobilov v Evropi. Birkin se je proslavil zlasti s svojimi vožnjami na specialnem midgetu in njegove velike uspehe na pariškem avtodromu v Linas Monthery — betonska cesta je bila njegova specialiteta, — je zasledoval z živo pozornostjo ves avtomobilski svet. Za letošnjo dirko si je bil zagotovil nov avto, ki pa ni bil še dovolj preizkušen. Stroj, ki se je tako sijajno obnesel predzadnjo nedeljo na francoski dirki za »Grand Prix«, je zahteval najprej življenje simpatičnega Ruggerija, zdaj pa še Birkina, ki je po startu v tekmi na 1000 milj vodil tekmovalni stroj Maserati k startu v Tripolisu.

Toplotna izolacija morskih sesalcev

Pogosto čitamo, da je dala narava morskim sesalcem pod kožo debelo plast maščobe zato, da ne izgubljajo toplote. Tjulin lahko po cele ure leži na ledu, ne da bi se pod njim stopil. To vprašanje je nedavno proučil na podlagi novih preizkušenj dr. Ingo Krumbiegel in prišel je do zanimivih zaključkov. Opozarja zlasti na to, kar pravi Kohl-Larsen o morskem slonu, živcem v južnih morjih. Često naletimo na mlade morske slone dobre 3 m globoko v snegu, kar priča, da je telesna toplota matere in sesajočih mladičev razstopila sneg. Tudi Townsend pravi, da so morali med prevozom delfina v newyorški akvarij vožnjo v prevoznici posodi često menjati, ker jo je delfinova telesna toplota tako segrela, da je postala topla.

Krumbiegel je meril toploto na koži

Mlekita
Maslita
Gronkita

Mirim kraljica čokolad

Sadota
Karita

Življenjske uspehe

Vam pove bistrovidni psihografolog

K A R M A H

v hotelu »SOČA«. Odgovarja na korespondenco. Sprejema obiske od 9. do 12. in od 2. do 7. popoldne. -- Ostanje samo do 10. t. m.

JUTRI VSI NA

VELIKO VRTNO VESELICO

ki se bo vršila

v gostilni Frankopanski dvor (REININGHAUS).

Najlepši vrt, jedala in pijača prvovrstna, najboljša postrežba. -- PLES. -- Brez vstopnine. Vabljeni.

Prodaja slame, sena in škafčkov

v šolah se prične v ponedeljek, dne 3. julija 1933. Najboljše podatki so razvidni med dnevnimi vestmi.

STANOVANJSKI ODSEK I. POKRAJINSKEGA ZLETA SKJ V LJUBLJANI

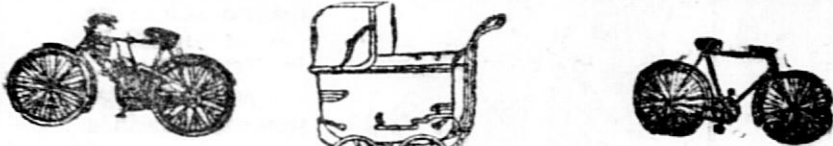
Specijelni entel oblek

azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinerše delo pri

Matek & Mikeš Ljubljana

poleg hotela Štrkelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjali; antlanje, izdelovanje gumbic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja -- najnižje cene.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozčkov, prevoznih tričiklov, motorjev in šivalnih strojev. -- Velika izbira. -- Najnižje cene. -- Cenik franco.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

ŠIBENIŠKI VINOTOČ

Cankarjevo nabrežje 5.

cenjenemu občinstvu vjudno naznanja, da je preuredil vinotoč v lep in udoben

„Bufet pri tromostju“

Točimo vsem dobro znana šibeniška vina iz lastnih vinogradov. -- Odprto vse dan tudi ob nedeljah in praznikih.

Za blagohotni obisk se vjudno priporoča

S. A. SUNARA.

DAMSKE OBLEKE

najmodernejše, nudi v veliki izbiri trvdka F. I. GORICAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29, po sledečih najnižjih cenah: perilni cefir in rips v najrazličnejših barvah in fazonah od 88.-- Din naprej, športne obleke iz platna in svile od 150.-- Din naprej, zelo fine volnene in svilene od 220.-- Din naprej, otroške perilne obleke od 28.-- Din, navadne športne bluže in krila od 45.-- Din naprej, fine svilene triko in krepdešin bluže od 90.-- Din, boljša modna krila od 110.-- Din, trenčkot plašči za potovanje od 480.-- Din naprej, kakor tudi vse vrste damskega perila po najnižjih cenah. Največja izbira damskih in otroških predpasnikov, barvastih, klotastih, iz listra, šifona in batista po najnovejših fazonah. Vsa konfekcija se izdeluje v lastnem ateljeju po najnovejših žurnalih. Zato cene brez konkurence. Ogled brezobvezen.

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

LOGAR IVAN

žel. zvančnik v pokoju

dne 1. t. m. po daljšem trpljenju, previden s tolažilni svete vere, v 76. letu starosti, mirno preminil.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 3. julija 1933 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Rožna dolina cesta XI-12, na pokopališče na Viču.

Vič -- Ljubljana, dne 1. julija 1933.

žalujoči ostali

NAJLEPŠI RESTAVRACIJSKI VRT V SLOVENIJI

Prevzem restavracije

Centenemu občinstvu v mestu in na deželni vjudno sporočam, da z današnjim dnem prevzamem staroznano

Restavracijo „ZVEZDA“

in prošim, naj mi cenjeno občinstvo blagovoli ohraniti isto naklonjenost, kot mojemu predniku gosp. Krapežu!

Kot strokovni naobrazenec bom posvetil vse svoje moči v to, da bom po konkurenčnih cenah vedno zadovoljil svoje drage goste s prvovrstno, velikomestno kuhinjo, kakor tudi z izborno kapljico vseh vrst!

Priporočam se

EDMUND NEČIMER,

restavrater

KRASNE DVORANE PRIPRAVNE ZA VSE SVEČANOSTI!

PRVOVRSTNA GODRA! NAJBOLJŠI SLAGERJI!

SPECIJALNO SERVIRANJE GODOVNIC, BANKETOV ITD.!

ŠPEDICIJA TURK LJUBLJANA

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telef. Interurban 24-33 Viharnjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vseh vrstnega blaga, bodisi kuziva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane s vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.

Telef. Interurban 24-33 Murskova c. 9 (nasproti tovarnega kolodvora) 169

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! -- Na vprašanja brez znamke se ne odgovarja. -- Najmanjši oglas Din 5.--

GLASBA

KLAVIRJI, PIANINI
prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. -- »MURZIK«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. 9/L

STANOVANJA

STANOVANJE
sobe in kuhinje se takoj odda. Rožna dolina V-24. 2837

STANOVANJE
2 sobi, kuhinja in pritlikline, se odda s 1. avgustom mirni in snažni stranki (na Vodnikovi cesti v bližini stare šišenske cerkve). Ponudbe na upravo lista pod »Snažna stranka 2835«

STANOVANJE
3 sob, 500, lokal s sobico takoj oddam. Val. Vodnikova 15, Zelena jama. 2844

NEPREMIČNOSTI

VILLO HOTEL-PENSION
z 20 sobami, pripravno tudi za sanatorij, takoj in poceni prodam. Dopise na naslov: VILA »Nada«, kopališče Lipik, Savska banovina. 2833

BUFET
na zelo prometnem prostoru, z zajamčeno dobrim obratom, prodam zaradi prevzema drugega obrata. Ustmena ali pisarna pojasnila daje S. Sladič v Karlovcu, Bonija št. 38. 2797

TRGOVCI, POZOR!
Prodajam za trgovino pripravno hišo z vrtom, tudi proti hranilni knjižici. Rodica št. 36, Domžale. 2799

DOPISOVANJE

S samostojno
GOSPODIČNO ali
LOČENKO
ne glede na premoženje želi resnega znanja gospod z dobro službo, star 34 let. Ozira se le na ponudbe s polnim naslovom pod »Osamljenost 2836«

SLUŽBE

FRIZERKO
perfektno delavko v železni in vodni ondulaciji, z večletno pomočniško prakso, sprejemem takoj ali po dogovoru tudi pozneje v stalno službo. Anton Dobaj, Maribor, Gosposka ulica 38. 2834

TRGOVSKEGA UCENCA
močnega, poštenih staršev, takoj sprejme Anton Fricelj, Sv. Lovrenc na Pohorju. 2832

SLUŽBO SLUGE
iščem. Imam svoj tričikelj in razpolagam s 5000 Din kavejce. Naslov: Podrepšek Jurij, Cret št. 10, Teharje pri Celju. 2821

PAZNO

Vse je prizadela kriza

Zato smo pri nakupu previdni. Kupujemo le tam, kjer je ceneje in boljše. Pri staroznani manufakturni trgovini

R. MIKLAUC Ljubljana

poleg škofije. Dobro in poceni je vedno geslo te že čez 60 let stare trvdke.

IVAN MARTINO
Poljanska cesta 20
priporoča cenjenim naročnikom svojo slikarsko - dekoracijsko obrt. Delo ceneno -- solidno -- konkurenčno. Telefon 2044. 2829

VINO ČEZ ULICO
Štajersko belo liter Din 6.--
Bizeljsko rdeče liter Din 8.--
Cviček liter Din 8.--
Portugalka štaj. liter Din 9.--
Rizling Ia. liter Din 9.--
Burgundec beli liter Din 10.--
Jabolčnik liter Din 4.--

ŽGANJE
Tropinovec pristni l. Din 20.--
Slivovka prist. stara Din 24.--
Fini čajni rum, lit. Din 24.--
ter raznovrstno žganje, likerje, konjak, desertna vina, kakor tudi vedno prvovrstne sveže delikatese nudi po konkurenčnih cenah in se priporoča S. J. Jera, Sv. Petra cesta 38 2830

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

ANTON MARTINO
se priporoča za vsa soboslikarska dela (nizke cene, delo solidno). -- Kličite telefon 2701. 36/L

LETOVISCE-KOPALIŠČE
SORLI, Gorenja vas, Poljanska dolina -- se priporoča. -- Penzija Din 32.-- 44/L

PRED ODDAJO ALI NAKUPOM

najfineršega ali navadno izdelanega pohištva z garancijo blagovolite se ogledati pri mizarstvu ALBERT CERNE, Zg. Šiška, pri remizi. 42-L

Našim čitateljem

pošljemo brezplačno detaljno znanstveno literaturo »Preporodjaj«, namreč: Kako povrniti izgubljeno zdravje, živčno ravnotežje, energijo, delovno sposobnost in trajno aktivnost. Zahtevajte: Beograd, Njeguša va 5, Miloš Marković.

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.--

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hülzl, Stügli originali, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7 (vagal Beethovneve ulice)

Tudi narava menja oblačilo

Ljudje sledimo njenemu primeru. Samo s to razliko, da mi izbiramo. Velika izbira staroznane trvdke

R. MIKLAUC, LJUBLJANA, poleg škofije

vas bo presenetila. Veselilo nas bo, ako nas počastite z obiskom.

VINA
pristna dalmatinska in slovenska, od 4 Din naprej pri bufetu »Dalmacije«, Novi trg 1 -- (Turjaški trg). 2848

HIŠNO
perfektno v serviranju in kranju, z dobrimi spricevali, iščem za deželo. Souvan, Volčji potok, Jarše. 2772

ALEKSANDROVO OTOK KRK

Najtopleje se priporoča penzija »Jelisava« ob morju, 2 minuti od kopališča. -- 50 Din. 2794

KUPIM

VENECIJANSKI JARMENIK

kompleten, lesen ali železen, v dobrem stanju, kupimo. Ponudbe pošlani na Josip Braun, parna pilarna, Gomirje (savska banovina). 2838

NOSILCE (TRAVERZE)

rabljeni in še v dobrem stanju, profil 14 cm, 10 komadov po 6 m in 10 komadov po 4 m dolge, kupim. Ponudbe na naslov: Šolinc Anton, Sv. Jurij ob južni železnici. 2831

ZA ZGRADITEV MLINA

iščem kompletan mlin ali posredne mlinске stroje. Ponudbe na naslov: Lenhardt Anton, mlin, Velika Kikinda. 2798

Pleskarsko in sobnoslikarsko delo

izvršuje najsolidneje in po najnižjih cenah

IVAN GENUSSI

IGRIŠKA ULICA 10

TELEFON ŠT. 2267

Mestna hranilnica

Ljubljanska

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3 s podružnico na Miklošičevi cesti št. 13

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji. Ima vlog nad 430.000.000.-- Din, rezervnih skladov pa nad 10 milijonov dinarjev.

Za pupilarne naložbe pa sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. -- Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti. Telefon centrale št. 2016 in 2616, podružnice št. 2367. -- Poštni čekovni račun centrale št. 10.533, podružnice št. 16.158. -- Uradne ure za stranke so od 8. do 12. ure.

Klišee

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Jugografska

Sv. Petra nasip
št. 23
Telefon 2495

Vaše zadovoljstvo - naš uspeh.

19.- DECI:
V toplih dnevih je potreben lahek čevlji. Ta je izdelan iz platna z gumijastim podplatom, tako da se na nogi niti ne občuti. V njem nosite lažji vložek, ki stane Din 4.—.

25.- DECI:
Poleti za vsako priliko te bele platnene čevljičke s sponko in z gumijastim podplatom. Vel. 27-34 Din 35.—.

19.- DECI:
Za sport. Idealen in najcenejši čevlji za vse vrste sporta za turistično in za razne igre. Vel. 27-34 Din 25.—.

35.- DECI:
Sandale s crep-gumijastim podplatom, praktične, trajne in zelo udobne. Vel. 27-34 Din 45.—, 35-38 Din 59.—.

49.- DECI:
Za vaše zlate otroške udobne čevljičke iz telečjega boksa s sponko, široke oblike.

69.- DECI:
Za vaše otroške udobne čevljičke okrašene s kačjo kožo. V njih se bo deca počutila vedno prijetno.

Za časa velike vročine so naše prodajalnice preskrbljene z lahko in udobno obutvijo in sicer po taki ceni, da si vsakdo lahko nabavi več parov.

Najboljše jamstvo, da boste zadovoljni, je — naša dolgotrajna izkušnja — naše strokovno znanje — naše veliko število stalnih odjemalcev — naši dobri in ceneni čevlji.

PRIDITE IN PREPRIČAJTE SE!

29.- DECI:
Okusen čevljiček v radost vašim ljubljencem. Izdelani so iz raznovrstnega platna s crep-gumijastim podplatom. Vel. 27-34 Din 35.—.

29.- DECI:
Otroški telovadni čevlji z elastičnim chrom-podplatom. Potrebni so za telovadbo v šoli, pri Sokolu in sploh za vsako gimnastiko. Zenski Din 35.—.

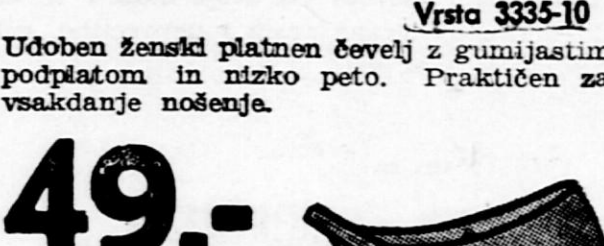
45.- DECI:
Za nemirne dečke polčevlji iz rjavega boksa z močnim gumijastim podplatom, zelo trpežni. 35-38 Din 59.—.

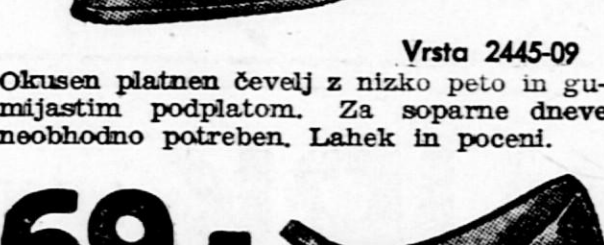
69.- DECI:
Otroški čevljiček iz boksa s sponko, okusno okrašen. Praktičen za vsakdanjo nošnjo kot tudi za praznike.

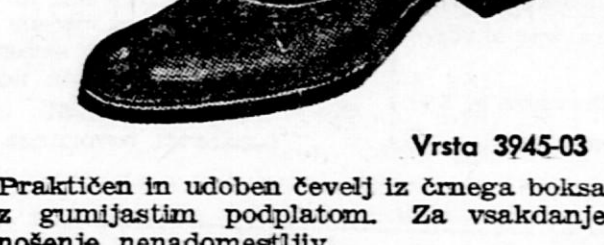
49.- ŽENAM:
Udoben ženski platnen čevlji z gumijastim podplatom in nizko peto. Praktičen za vsakdanje nošenje.

49.- ŽENAM:
Okusen platnen čevlji z nizko peto in gumijastim podplatom. Za soparne dneve neobhodno potreben. Lahek in poceni.

69.- ŽENAM:
Praktičen in udoben čevlji iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Za vsakdanje nošenje nenadomestljiv.

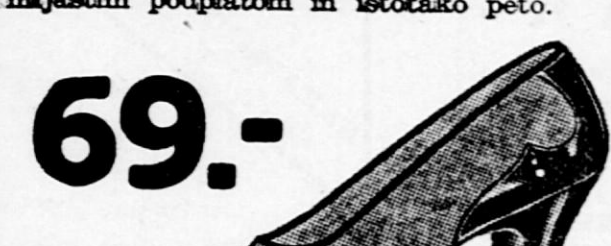
149.- ŽENAM:
Zelo eleganten in okusen čevljiček s sponko in visoko peto iz belega semiša, okrašen s kačjo kožo.

Močne vezalke Din 1.— par.

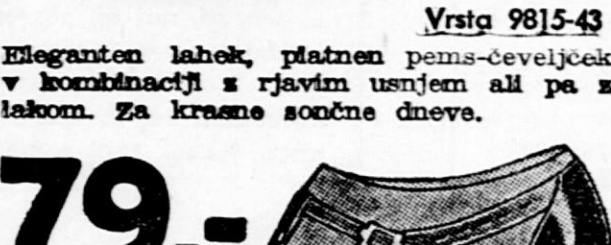
Plata

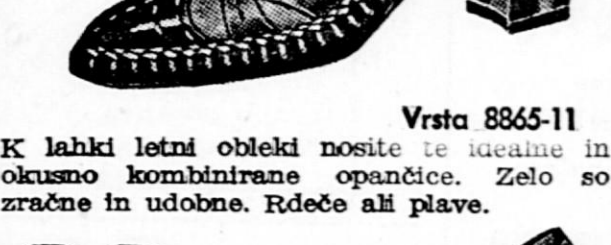
49.- ŽENAM:
Platneni čevlji na zadrgo z elastičnim gumijastim podplatom in istotako peto.

69.- ŽENAM:
Eleganten lahek, platnen penas-čevljiček v kombinaciji s rjavim usnjem ali pa s lakom. Za krajne sončne dneve.

79.- ŽENAM:
K lahki letni obleki nosite te udane in okusno kombinirane opanke. Zelo so zračne in udobne. Rdeče ali plave.

89.- ŽENAM:
Za vsak dan te čevlji iz boksa, črne ali rjave. Isti iz laka za nedeljo in praznik za Din 99.—.

149.- ŽENAM:
Zelo eleganten in okusen čevljiček s sponko in visoko peto iz belega semiša, okrašen s kačjo kožo.

69.- MOŽEM:
Sandale s crep-gumijastim podplatom ne žulijo ne nog ne žepa. Zelo so lahke, zračne in udobne. Zenske Din 59.—.

79.- MOŽEM:
Eleganten moški polčevlji za poletje v kombinaciji platna s črnim ali rjavim usnjem. Krasná izpopolnitev letne garderobe vsakega gospoda.

89.- MOŽEM:
Zračne in lahke sandale s chrom-podplatom. Za tople dneve neobhodno potrebne.

149 MOŽEM:
Eleganten moški polčevlji okusno perforiran. Kombinacija semiša s usnjem. Za promenado in družbo.

VELIKA IZBRANA
V VSEH MODNINAH
BARVAH IN
DEZENIH
OTROŠKE
NOGAVICE:
Dolge bombažaste
Din 8.—, 10.—, 12.—
Kratke iz sukance
Din 7.—, 9.—
Dokotenske
Din 10.—, 12.—
KRENSKE
NOGAVICE:
Svile Brede
Din 29.—
svilene
Din 19.—
flor ja
Din 19.—
Bombažaste
American
Bombažaste
normal
Din 9.—
iz sukance
kratke
Din 10.—

A. D. Emery: Dve siroti

Roman

— So že tu! — je zašepetala Jakobu.

Toda Jakob se ni zmenil za nje.

— Dva dobro poznam...

Frochardka in njen sin sta kmalu zvedela, da sta trije moški neko dekle in da je tretji med njimi Picard.

Spominjamo se, kako je ta vzorni sluga odpoval od službe, češ, da živi Roger viteza nedostojno življenje, pa je bil takoj zopet pripravljen preklapati odpuv, čim je zvedel, da ima mladi plemič ljubico, in čim se mu je zazdelo, da hoče znova začeti burno življenje razuzdane gospode.

Vemo tudi, da je grof de Linieres naročil temu prebrisaniemu in globoko udanemu Picardu, naj poišče, kje skriva Roger de Vaudrey svojo ljubico, preprosto deklino, zaradi katere je odklanjal ženo, ki mu jo je bil izbral sam kralj.

— To bomo že zvedeli, gospod! — je vzkliknil Picard navdušen; — to bomo kmalu zvedeli!... Lahko se za zanesete name.

V resnici se je pa o svojem uspehu tako trdno prepričani sluga danes zatekel po pomoč k policijski grofi de Linieres, da bi odkril zavetišče zabuhljene viteza.

Vedoč, da se Mareš vsako opoldne sestaja s svojimi detektivi v tej krčmi, je prišel Picard sem, predno napoči ura, dogovorjena v cerkvi.

Omeniti moramo, da je videl grof, kar se mu ni zdelo nič posebnega, ker je vedel, da hodi soproga policijskega direktorja vedno k peti maši.

Mareš je pustil pripovedovati, ne da bi odvrnil od njega žareče oči policijskega komisarja.

— No, no, dragi moj Picard, — se je zasmejal Mareš, — kaj se pa sučete kakor mačka okrog vrele kaše? Pa menda vendar nimate namena najti potegniti za nos?... Da, vrli moj Picard, — in vem tudi, da bi s to igro lahko napravili vse življenje, kar ga

je vam še ostalo, ne da bi našli, kar iščete...

— Kaj naj torej storim, gospod Mareš?

— Hm, že vidim, da vam bom moral pomagati.

Stari sluga je od veselja kar poskočil, tako je vplivala nanj vest, da mu hoče sam policijski komisar pomagati iz stiske.

— Kaj, vi mi hočete pomagati! — je vzkliknil.

— Lahko bi vas pustil malo čakati; ker pa vidim, da ste kot na žerjavi, vam hočem nekaj povedati... To se tiče tudi vašega gospoda... Gre za to, kakšen interes more imeti vitez Roger de Vaudrey na tem, da bega noč in dan po Parizu in išče... neko slepo dekle.

Frochardki je padel na mizo krožniček, ki ga je hotela dvigniti k ustom.

Jakob ji je položil roko na ramo.

— Liščka iščete, — je zašepetal.

— Treba bo zamenjati kletko.

— Le potpi, saj ga še nimajo, — je zamrmral Jakob.

— Verjamem ti, sinko... Kaj bi pa bilo z nami, če bi izgubili deklino? Babnica je namignila sinu, naj poslušata dalje.

Toda zvedeti nista imela več kaj. Mareš je res dejal Picardu:

— Če hočete zvedeti to, kar vas zanima, pokžite z nama.

Picard se ni dal prositi in vsi trije so takoj po teh besedah odšli iz krčme. Ko so bili že na pragu, je Frochardka vstala, kakor bi hotela planiti za njimi. Jakob jo je pa prijel za roko in zadržal.

— Nobene neprevidnosti, mati, — je dejal in jo posadil nazaj za mizo.

— ti dečki naj le odidejo... Bova že potem ukrenila vse potrebno...

— Vzeti iz gnezda liščka! — je zagodrnjala starka in si natočila žganja.

Ne smel bi imeti v žilah niti kaplje Frochardove krvi, če bi to dovolil...

In ponosno je pogledala svojega sina.

— Nosilnica se je le težko prerivala skozi množico na trgu.

Komaj sta bila policista s Picardom zavila v ulico Conde, je prišla iz cerkve grofica de Linieres. Videč to, je

velj njen komornik prinesel nosilnico k stopnicam in držal je vratca odprta.

Toda Diana de Linieres se je ustavila na stopnicah in se sočutno ozrla na mlado beračico.

— Prosila sem boga, da bi mi pomagal najti mojo hčerko, — je zamrmrala sama pri sebi in se ozrla v nebo...

In stisnila je milostino v roko, ki jo je Luiza nastavljala mimoidočim.

— Me bo bog uslišal? — se je vprašala mati v hipu, ko je stiskala z drhtečo roko svoji hčerki denar v roko!

Ze je hotela vstopiti, ko je slepa sirota zašepetala z drhtečim glasom:

— Bog vam povrni!

Potem se je pa spomnila na Petrovo svarilo in zapela pesem, ki jo je silila peti Frochardka namestu molodovanja.

Luizin glas, tresoč se od mraza, je zvenel tako žalostno, da je segal človeku v dušo.

Grofica je poslušala ta glas in neka tajna sila je zadržala njen korak. V hipu, ko je že hotela odgovoriti ubogo beračico, je pa zamolklo kriknila:

— Ah, bože moj! Te motne oči!

In nežno, z materinskim glasom, je vprašala:

— Kaj ne vidite, drago dete?

Luiza je naglo okrenila glavo tja, kjer je stala grofica de Linieres... Ni se več tresla. Lahna rdečica ji je zalila čelo.

In ne da bi izdala pri grofici nemirno vprašanje svojo bolest, — je odgovorila:

— Ne, gospa, ne vidim...

In takoj se je popravila:

— Ne vidim več.

— Ah, kolika nesreča!

Te besede sočutja, ki so ušle grofici nehote, so segle Luizi v dno srca. Obraz se ji je naenkrat zjasnil.

— Torej se vam smilim, gospa?...

— Da! — je odgovorila Diana in se dotaknila s svojo roko v svileni rokavi prezeble Luizin roke.

Ubogo dekle se je nehote sklonilo k dobri gospe, ki je kazala toliko zanimanja za njeno usodo.

Zaupno priznanje ji je zamrlo na ustnih.

— Kaj vam pa je, drago dete? —

je vprašala grofica tiho... ali trpete?

Gotovo sem vas užalostila, govorec o vaši... nesreči.

— Smilim se vam, ker sem slepa, — je dejala Luiza... To pa ni največja nesreča, ki me je zadela.

Ah, da ni usoda tisti hip hotela, da je Frochardka s praga krčme videla vse, kar se je godilo na cerkvenih stopnicah!

Vse je bilo izgubljeno.

Slepa sirota bi bila dobila še istega večera drugačno zavetišče, kakor je bilo umazano podstrešje, kamor jo je zapirala Frochardka.

Treba je bilo samo še nekaj sekund.

Toda v naslednjem hipu je prihitela Frochardka in ustavila se je pri cerkvenih stopnicah v trenutku, ko je grofica de Linieres odgovarjala na Luizin vzklik.

Frochardka je zaslišala naslednje besede:

— Kaj pravite?... Govorite, ubogo dekle, govornice!

Frochardka je skočila k njima.

— Bogata sem, — je nadejavala Diana... in morda bi lahko...

Luiza je bila vsa izpremenjena...

Plamen notranje radosti ji je obsijal obraz. Srce ji je začelo od veselja močno utripati... Obrnila se je tja, odkoder je prihajal glas, govorec ji o morebitni sreči, o možnem upanju.

In želeč odkriti dobri gospej svojo tano, je zašepetala:

— Ah, če bi si upala...

— Kaj? — je vprašala Frochardka stopivši bliže, da bi slišala, kaj bo slepa povedala.

Grofica se pa ni zmenila za staro beračico. Z istim nežnim, materinskim glasom je vprašala:

— Ali imate rodbino?... Mater?

Luiza je čutila, kako ji pritiska kvi v glavo. Neznano, nepojmljivo čustvo ji je prevzeo srce pri besedah, ki so ji še vedno zvenele v ušesih...

— Rodbino!... Mater! — je vzkliknila vsa v ognju. Toda takoj ji je zamrlo glas na ustih.

Njene poteze, malo prej še žareče v nadi, so se krčevito stegnile. Začutila je, kako se je dotaknila koščena Frochardkina roka.

Slišala je Frochardko, ki je bila vtaknila svojo zmagoslavno glavo med njo in neznanu damo, kakor je hitro odgovorila:

— Da, blagorodna gospa, ima rodbino... mater, dobro mater, lahko rečem...

In dočim je slepa sirota vsa trda od groze molčala, se je obrnila grofica de Linieres k stari beračici in jo sočutno vprašala:

— Ah, ali je to vaša hči?

Podla babnica še ni bila segla po svoji himavščini in lažljivosti.

— Da, gospa, to je moja hči... najmlajša med sedmimi, ki sem jih zelo težko vzgojila.

In stiskajoč skrivaj na vso moč Luizin roko je pripomnila:

— To je vam hotela povedati mala, blagorodna gospa.

Babura je uganila, kaj se godi v duši njene žrtve. Stisnila je nežne prste slepe sirote, ki je povedala glavo in komaj zadržala bolesten krik...

Frochardka se je obrnila k nji in jo odgovorila s prižnjanim, sladkim glasom:

— Mar ni res, drago dete... da sem napenjala vse sile in da sem res zelo dobra mati, ki se je vse življenje žrtvovala za vas!

Kako je mogla usoda odreči Luizi moč, da bi bila dvignila glavo in strla to podlo, ostudno babnico s klincem:

— Lažeš!... lažeš!

Toda ta hijena, ta nenasitna zver v človeški podobi, je na vso moč stiskala njeno roko.

Tako je izgubila Luiza ves pogum, solze so jo jele dušiti, sapo ji je zapiralo in tresla se je po vsem telesu.

— Zelo blede je in zdi se, da se je prijemlje bolezen...

— Se je bodo dobri ljudje vsaj usmili, — je odgovorila Frochardka hitro. — Dado ji nekaj denarja in z njim jo spravimo doma kmalu zopet na noge, če je res bolna... Kaj ne, dušica?

Zaškrpala je z zobmi in ji zašepetala:

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“